

V  
I  
G  
R  
E  
D

ŽENSKI LIST

---

---

1930

7

*Nikar ne izgubi  
glave*

**kadar se  
bliža velike  
žehte dan,  
zakaj**



**SCHICHTOV  
RADION**

*pere sam!*

# VIGRED

LETO VIII ~ V LJUBLJANI, 1. JULIJA 1930 ~ ŠTEV. 7



## *Pozdrav in očetovski blagoslov!*

*Ob priliki zborovanja mednarodne unije katoliških ženskih zvez v Rimu je sv. oče v avdijenci vseh delegatinj naročil za katoliške žene in dekleta naše domovine pozdrav in blagoslov:*

*„Blagoslavljam te, naša hči, blagoslavljam vse tvoje; blagoslavljam tvoje delo in prizadevanje, tvoje misli in želje. Ponesi naš blagoslov vsem ženam in dekletom tvoje domovine in mir Gospodov bodi z vami.“*

*V izredno čast mi je, da morem prinesiti našemu ženstvu tako dragocene spomine iz večnega Rima.*

*Anica Lebar.*

## O lepoti duše.

Kako nam je vsem ljubo in drago, kar naše oko ceni kot lepo! Kako zavzeto strmimo, kako nas vse prevzame en sam pogled na lepo stvar! Že mrtev v predmet, slučajna tvorba nemirne prirode, bleščeč drobec ali kristal te ali one rudnine potegne nase človeško oko, a naša roka se hrepenече steguje po njem. In če ga dobi, ga motri obenem z radostjo in s strahom, da ne bi morda nepreviden dotik lepoti škodoval.

Gotovo znatno popolnejša, krasnejša so dela žive prirode. Prelep cvet dahne v mrko obličje radost, vzbuja strmenje in občudovanje. Človek, ki ljubi cvetje, ne more biti duševno, v srcu slab in zloben, čeprav ima sicer mnogo napak. Lepota najde najglobokejši odmev le v lepoti, v lepi duši.

Umetnostno popolnejša od cvetlic in rastlin so bitja iz živalskega sveta. Drobne, neznatne ptice so nam tako drage, da jih zapiramo v kletke. V njih potem gledamo živahne jetničke, se divimo lepoti njihovih spevov. Prav tako lahko razumemo, da ljudje tako ljubijo svoje domače živalce, deca svoje uhljaste zajčke, mestne dame svoje muce in kučke, jahač svoje ponosne iskre konje, lovec svoje zveste četveronožne tovariše.

Vsem izdelkom svojih rok skuša človek tudi na zunaj dati umeten, lep izraz, prijetno obliko. Čim lepša je ta ali ona stvar, tem rajši jo imamo, tem dražja nam je, tem več žrtvujemo zanjo.

Med največje ljudske duhove prištevamo umetnike, tvorce lepih duševnih del, umetnin: pesnike, pisatelje, slikarje, kiparje, graditelje itd.

Kadar ogledujemo nepoznana, tuja mesta, nam v njih pokažejo v prvi vrsti spomenike, muzeje, galerije slik, lepe stavbe: same umetniške lepote tvorbe.

Lepota je neka popolnost. Kar ni popolno, nam ne vzbujaaugodnegavtisa, nas rajši odbija, skratka: ni lepo. Največja lepota more zato biti le najvišja popolnost.

Gledanje, občutenje, uživanje največje možne lepote je najvišja stopnja notranjega doživetja in življenja.

Večjega duševnega napredka ne more nikdo nasvetu doseči in pokazati kakor le oni, ki se je približal s svojo mislečo in čutečo dušo bitju največje lepote in ostal pri njem, zvezan v vezmi lepote in občudovanja umsko in čustveno.

Najgloblji poedini doživljaj človeške duše je velika, popolna ljubezen; a kaj je ona drugega kakor živo, močno hrepenenje po približanju, gledanju, uživanju ob najvišjem lepotnem cilju, na drugi strani pa notranja vnema za še tako velike žrtve na ljubo onemu tako lepemu, popolnemu bitju?

Umetnost resnično vrednega življenja obstoja v tem, da hodimo po potih, ki nas približujejo, ne oddaljujejo od lepote in popolnosti v misli, občutku, besedi, dejanju. Nikjer in nikoder pa mojster ne pade z neba, vedno in povsod je treba svojo duševnost trenirati, krepiti, vežbati v tej ali oni smeri; največ truda pa je potrebnega za gojenje najbolj vzvišene duševne naloge: težnja in borba za popolnost in lepoto duha in srca.

Vprašajmo se: kakšno in kje je bitje, ki je idealno lepo, najpopolnejše? Bitje, ob katerem so vsa umetniška dela le medel odsev, živi dej, ki je kras-



nejši od vseh drugih živih stvorov, ob katerem mora oslepeti sleherno ljudsko oko, onemeti vsaka usta, zamreti, prenehati biti vsako srce od silnih vtisov in občutkov? Lepota, ki bi, enkrat doživeta, s samim spominom nanjo storila vse poznejše življenje težko, mučno? Tako med mrtvo kakor živo naravo zaman iščemo takšne popolnosti; zemeljska obla z vso svojo kultivirano ali nedotaknjeno materijo ne zmore tolike vrednote.

Preostane nam le še, da se napotimo v netvarni, čisto duševni svet. Mogoče nam on pove kaj več o poti in o cilju, ki se naziva: najlepše, najpopolnejše bitje. Na početku te poti nas za hip, toda res samo za hip ustavi dozdeven problem: Ali v obče postojata duševni svet, ali ni na svetu le tvar, snov materija? Najmanj, kar smemo na to vprašanje odgovoriti, je gotovost, da duševnega, netvarnega sveta ne moremo zanikati. Dokazuje ga sleherni poedini »jaz«, prepričani smo o njem mi vsi, ki iščemo živo, nadvse popolno in lepo bitje, katero je vse lepše od bitij, ki žive obenem z materijo rastline, živali, človeka.

Ali vsebuje ljudski besedni zaklad izraz, besedico, ki bi že sama po sebi povedala in pomenjala to našo tako iskano, vzvišeno, popolno živo krasoto? Edini pojem, ki nam kaj takega označuje, zajema, je kratka beseda: Bog.

Odkar živi ljudski rod na zemlji je priznaval božanstva. Predstave o bogovih so bile navadno — za naše današnje pojme — neprimerne — včasih smešne, večkrat spakaste. Čim više je poedini narod napredoval v kulturi, tem lepše, tem vzvišenejše so bile tudi pojmovne predstave o božanstvu. Prav nič se nam ne zdi čudno, da je ljudski duh tako težko prav in lepo umeval Boga. Saj je povedal že stari Sokrat, da bi moral sam Bog priti med nas, živeti med nami, šele potem bi mogli razčistiti svoje pojme o njem.

Kako pa umevamo najvišjo popolnost in lepoto dandanes? Od verstev stoje najvišje ona, ki priznavajo monoteizem, enega Boga, v prvi vrsti krščanstvo. Milijoni pa so tudi med civiliziranimi Evropci, ki se za pojedina verstva mnogo ne zanimajo, vendar pa jim v srcu in duhu tli iskra, ki vsebuje in priznava načelo bivanja, postojanja najpopolnejšega bitja, čeprav mu človek-Prometej nerad daje ime in naslov Bog.

Približati se umsko, s svojim duhom, Bogu kot lepotno popolnemu, večno bivajočemu bitju se moremo le, če ga sami vedno in vztrajno iščemo.

On je končno povsod; v sleherni cvetki, v vsakem živem bitju, vsakem kosu mrtve narave biva neko vzročno počelo; počelo vseh počel ali principov (princip-začetek) pa ima ravno naziv Bog.

Preslabo je naše spoznavanje, premedli naši pojmi, da bi mogli duhovno zajeti, videti Lepoto ali Boga skozi in skozi. Biti bi morali pač njemu samemu zelo zelo slični, da bi umsko prodrli v globoko morje vsega lepega in popolnega, kise v Bogu skriva slabotnim človeškim čutom. Naš duh je vajej eksakt-nih dokazan z nožem, čutili, drobnogledom. Nekaj drugega pa je, kar nam je močno blizu in kar je — v bistvu — močno lahko podobno Bogu, to je človeška duša. Krščanstvo pravi, da je ona ustvarjena po božji podobi.

To našo dušo storiti čim lepšo, čim popolnejšo, je najboljša, najbolj zanesljiva pot do Boga samega, viška vseh lepot, vseh popolnosti.

(Konec prihodnjic.)

## Moj poklic.

(Dopisi Vigrednic.)

(Nadaljevanje.)

Debele knjige se v našem času pišejo o ženskih poklicih. Neka učiteljica na Nemškem (Elza Schilfarth) je pred nekaj leti (l. 1923) začela zbirati pismene izjave mladostnikov, t. j. deklet in fantov v starosti od 14. do 18. leta, kako sodijo o svojem poklicu, kakšnega si želé, in če so že v njem, kako se v njem počutijo. V treh letih je imela že 20.000 takih kratkih izjav in izpovedi v roki. Prišla je do teh izjav na ta-le način: Obrnila se je na ravnateljice in ravnatelje najrazličnejših šol v Nemčiji, Avstriji, Švici, Švedski itd. s prošnjo, naj dajo svojim učenkam in učencem oziroma vajenkam in vajencem v dotični starostni dobi pisati v šoli prosto nalogo: Moj poklic. Vsaka učenka (oziroma učenec) naj bi čisto svobodno izrazila svoje želje glede poklica. Preden so začele pisati, se je vsem povedalo, da naloge ne bo nihče popravljal, njih učiteljice (učitelji) jih sploh videli ne bodo, ampak vse se bo poslalo naprej v znanstvene namene; naj torej le prav odkrito povedo vse svoje misli in želje. Tako se je nabralo ogromno gradivo. To gradivo je omenjena pisateljica pregledala in preiskala ter na tej podlagi spisala knjigo. V knjigi so izjave ponatisnjene, nekatere v celoti, druge v kratkih posnetkih. In kaj se zrcali v teh izjavah? Od največje lahkomišljenosti, ki si želi le udobnosti v poklicu, do pretresljive resnobe, ki se zaveda dolžnosti in odgovornosti, od popolne nezadovoljnosti z izbranim poklicem pa do resničnega veselja in zadovoljnosti v njem. Za danes naj tudi mi pribijemo eno misel iz vseh teh izjav: Če vstopijo s še tako dobro voljo v svoj poklic, pa jo zgubijo, če so predstojniki neprijazni ali če so delavke (sovajenke) surove, zbadljive, hudobne.

Da bodo naše Vigredince videle, kakó drugod (v Nemčiji) mlada dekleta pišejo o svojem poklicu, naj izberemo kar na slepo srečo tri dopise in jih v slovenskem prevodu podamo:

»Naša mojstrovka je sicer prav dobra, ali časih se hudo raztogoti. Če je jezna, nam prileti zaušnica ali pa nas postavi v kot. V začetku mi nikakor ni ugajalo. Že sem bila sklenila, da odidem. Ali tako težko se dobi učno mesto. Vidim torej, da moram ta tri leta vztrajati. Lepo je, učiti se za šiviljo, če le ne bi bilo hude mojstrovke.«

»Nekaj mesecev sem nato doma ostala. Pa sem se tudi tega naveličala in hotela proč. Tedaj me je oče vprašal, če bi me veselilo iti za učenko v kavarno. Nisem si te službe predstavljala tako, kakršna je v resnici, pa sem z največjim veseljem očetu pritrdila. Prve dni mi je bilo prav všeč. Kmalu pa se mi je zelo stožilo po domu, ker sem ves dan morala jokati. Gospa je namreč vedno tako kričala nad menoj; to pa mi je šlo k srcu, zakaj od doma nisem tega navajena. Moja mati mi je namreč vedno tako dobra.«

»Naša mojstrovka nas ves dan zmerja. Res, da ima že 50 let in ima bolne živce. Marsikaj prenesem, ampak časih je pa le preveč. Vsako jutro s strahom pomislim na to, da bo spet treba iti v krojačnico. Ali naj se na ta način mlad človek uči? Ne, jaz mislim, da bi bilo treba zjutraj z veseljem in ljubeznijo hiteti v krojačnico, zvečer pa, ko bi se vrnila, z veseljem mamici pripovedovati, kako je bilo, česa sem se spet naučila. Ail namesto tega se vračam slabe volje domov, ker me je mojstrovka zopet in zopet zmerjala. Mislim, da nisem vsega sama kriva. Saj si vse prizadenem, da bi vsako reč dobro naredila. Ali kadar si sama rečem: 'No, danes bo pa mojstrovka gotovo zadovoljna in ti ne bo nič očitala' — pa spet ni moje delo nič vredno! Sem že kar otrdela in mi je že vseeno. Trikrat sem že ušla, pa sem se trikrat spet morala vrniti. Saj vem, da je žalostno, če moram kaj takega pisati, ampak je resnica. Čemu naj bi lagala in trdila, da mi je dobro?«

Tako je torej drugod po svetu! Zdaj pa poslušajmo spet, kaj nam na še Vigrednice sporočajo. (Ob tej priliki spet vabimo, naj se k temu vprašanju oglasijo še druge, iz vseh krajev, iz vseh raznih poklicev!)

»Komaj sem začela »Vigred« prejemati, že sem spoznala, da želite z ljubeznijo pomagati ubogemu človeštvu. Zatorej se z zaupanjem obračam do Vas kakor do dobre

mamice, ki je žal jaz nimam več. Prosim Vas, priobčite ta moj revni dopis! Kličite z menoj vred vsem gospodarjem in gospodinjam, domačim sinovom in hčeram: „Oh, bodite dobri in prijazni s posli in najemniki! Dobra dekla čuva last gospodarjevo bolj ko svojo, dela od jutranje zore do trde noči, hoče in želi vse prav narediti. Pa kaj za vse to prejema! Večkrat le zasramovanje in zaničevanje, grde poglede in odurne besede. Krivo jo sodijo in obrekujejo. Kako ji srce krvavi! Ni čuda, če ji solze žalosti teko po licih! — Kaj porečete Vi na to? Bodite pozdravljene, dekleta, od Planinke z zelenega Pohorja!«

Kaj mi na to pravimo? Ako bi delodajalci čitali Vaš dopis, bi videli, da ima tudi uboga dekla čuteče srce in da ni tnalno, po katerem se lahko neusmišljeno seka in bije!

»V štev. 6 Vigredi beremo, naj bi se pisalo tudi o samostanskem poklicu. Naj tudi jaz o tem povem svoje mnenje. Po moji sodbi mora biti v ženskih samostanih že silno prenapolnjeno. Iz česa to sklepam? Poznam dekleta, ki so gotovo imele poklic za samostan in so močno hrepenele po njem. Niso iskale osebne udobnosti v samostanu, saj so bile navajene trdo delati med svetom. Posrečilo se jim je res, da so bile sprejete. Kako so bile srečne! Toda ta sreča se jim je spremenila v grozno bridkost. Po nekaj letih so bile — odpuščene. Zakaj? Zaradi težke bolezni? Ne, le zaradi — slabotnosti. Silno so zdaj nesrečne. Poznam jih več takih. Po mojih mislih bi se slabotnost dala sčasom premagati. Ali potemtakem kaže priporočati dekletom, naj gredo v samostan, ko je vse tako zelo negotovo?«

»Sem kmetska hči, stara 22 let. Ze večkrat sem imela priliko, da bi se poročila, dvakrat sem bila že celo zaročena. Pa obakrat je prišlo do nesporazuma. Jaz sem v tem videla božjo voljo, da ostanem samska. Zakonski stan sem si čisto odmisllila. Napravila sem si lep načrt: Ostala bi doma pri bratu, ki je zelo dober; ne bi mi bilo nič hudega; gojila bi rože na vrtu in v oknih, ker do cvetja imam veliko veselje. Ostala bi v hiši za teto. — Pa zdaj se mi spet nudi prilika za možitev. Ali naj zavrzem vse lepe samske načrte in grem v zakon! Zares, nič več nimam toliko veselja do zakonskega stanu; bojim se, da ne bi mogla težav tega stanu prenašati. Vendar bi zdaj težko odrekla, ker se mi zdi, da nisem popolnoma ravnodušna. Kaj bi mi torej svetovali?«

Kaj naj Vam mi svetujemo? V tem slučaju svēt ni težak. Iz vseh tistih tisoč in tisoč izjav deklic se čuje en glas: naravni, prirodni poklic deklic je zakon, možitev. Iz tega soglasnega mnenja lahko vsi čujemo glas božji. Če so torej tudi zunanje okolnosti kolikor toliko ugodne, ni nobenega dvoma, kaj naj storite. To je naš odgovor.

»S 17. letom sem stopila kot učenka v domačo pekarno po volji očetovi. Poltretje leto se že učim te težke obrti. Zelo nesrečno se počutim v tem poklicu. Vse druge načrte sem imela za svojo bodočnost; zelo rada bi se bila učila šivanja. Pekovska obrt teče sicer še precej dobro, zaslužek je lep, a le, če dela mojster sam. Jaz pa si ne morem misliti, da bi po učni dobi še dalje ostala pri tem naporem delu. Z 21. letom nameravam svoj poklic spremeniti — v gospodinjstvo. Smem li pričakovati kratkega odgovora v Vigredi?«

Zgoraj omenjena pisateljica E. Sch. pravi, da je našla med onimi izjavami tudi več deklet in fantov, ki so sredi učenja spoznali, da izbrani poklic ne bo pravi, pa so se pogumno obrnili k drugemu, ki so ga za pravega spoznali. Res, da se s tem izgubi dragocen čas in uporabljena moč, vendar pa utegne premena poklica tudi dvigniti samozavest in zadovoljnost.

»Preprosto kmetsko dekle sem. Vem, da mi pristuje kmetski stan; vendar bi želela biti na stara leta na kak način preskrbljena s tem, da bi bila kje kuharica pri boljših ljudeh ali pa samostojna gospodinja. Prosim pojasnila. — M. Z.«

Vigred je te misli, da so bili strici in tete na kmetih velika dobrota za kmetske domove. Žal, da je kmetskih stricev in tet vedno manj. Res je pa tudi, da je pametno in prav, če si more človek svoj položaj izboljšati.

**Neznanki, p. Kranj.** Če se napatite v Repnjo pri Vodica, izveste vse, kar želite.

**Opozorilo.** V avgustovi številki bo Vigred prinesla pregled ženskih poklicev.

(Dalje prihodnjič.)

**Jutro.**

*V naravo polno cvetja  
zre deklè,  
pozdrave ji šepče  
jutro majniške.  
Čuj, slavček v gaju poje,  
njej pa vro solze,  
po nedolžnem cvetu  
hrepeni srce.*

**Vprašanje.**

*Preko polja in ravnine  
majnik s cvetjem gré,  
hribi, gore in planine  
v zarji že goré.  
Ali tvoje misli zgodnje  
še so majniške,  
ali v tvojo dušo sije  
zarja še, deklè?*

Dr. Fr. Jaklič:

**O spoštovanju in ljubezni do dela.**

Zadnje čase se polašča širokih množic izrazita težnja po kar najbolj zloznem življenju. Resno delo izgublja na spoštovanju, večina bi se mu rada odtegnila. Premnogi delajo le zato, ker morajo, radi pa bi, da bi bilo v tednu šest prazniških dni in le en delaven dan. In znaten delež pri obči nezadovoljnosti in pri uporu zoper družabni red ima ravno ta šireča se mržnja do dela. Posameznikom in javnosti bi bilo treba dopovedati, kako vzvišeno je sleherno, tudi najnižje delo, in kolik blagoslov izvira iz njega.

## I.

Ze prvo razodetje božje spoštljivo izpregovori o delu. Pripoveduje nam namreč o sreči prvih staršev, pa dostavi, da je Bog tudi njima odkazal delo: »Gospod Bog je tedaj vzel človeka in ga je postavil v vrt veselja, da bi ga obdeloval.« Tudi sreča raja torej ni bila nezdržljiva z delom, marveč se je z njim lepo ujemala.

Delo je namreč le udejstvovanje zmožnosti in sil, danih človeku od Boga. Zmožnosti in sile, ki se ne udejevujejo, so pa brez veljave.

Bog sam je v svojem notranjem življenju neprestano dejaven, s stvarjenjem in ohranjanjem vesoljstva je pa svojo delavnost obrnil tudi na venkaj. In angeli presrečni nebesni duhovi, so neprestano dejavni.

Ker je torej v dejavnosti višek življenja, zato je povsem naravno, da je z resnim delom združeno neko iskreno notranje veselje. Le opazuj čebelo, ko brižno hiti za svojim delom, ali ptico, ko gradi gnezdece ali pa išče hrane za svoj zarod, ali kako drugo žival, ko se trudi za doseg ciljev, danih ji že po naravi: kar vidi se jim, kako najdejo v tem delu in trudu svoje veselje; zapri jih pa v sobo ter jim daj obilo živeža in vsega drugega, kar potrebujejo za življenje: postale bodo klavrne in bodo začele hirati. Za delo in trud so živali ustvarjene, drveti morajo preko gozdov ali se plaziti po goščavah; potem šele jim je hrana v slast in življenje v srečo. Tako je pa tudi z nami: brez dela se ne moremo srečne počutiti.

Po padcu prvih staršev je sicer prišla nad delo, ki je bilo v raju prijetno in mikavno, mučnost in težavnost. »Prokleta bodi zemlja v tvojem delu!« je zaklical Gospod in njegov klic odmeva do danes do vseh, ki morajo opravljati kakršnokoli delo. Našega dela se stalno drži neki neuspeh in niti najvišjega dela, oznanjanja božjih nauk, Bog ni hotel izvzeti iz te trde določbe; celo učlovečeni Sin božji je zaključil zčasnim neuspehom svoje triletno javno delovanje. Ta težavnost in ta neuspeh dela nas neprestano opozarjata na naše zadolženje pred Bogom. Držita nas v mejah ponižnosti, da se nam ob prevelikih uspehih ne bi rodila prevzetna



samozavest, tuja in sovražna Bogu, kot se je bila porodila ponosnim gradilcem babilonskega stolpa. Človek naj ob svojem delu in prizadevanju neprestano čuti, da mu je treba računati še z nekim višjim Činiteljem, o katerem pravi psalmist: »Ako Gospod ne zida hiše, se zastonj trudijo njeni zidarji.«

Pa vzlic tej utrudljivosti in vsaj delni neuspešnosti delo ni izgubilo na svoji vzvišenosti in nešteto najplemenitejših notranjih užтков je neločljivo spojenih z njim, kateri iznova zopet vabijo do dejavnosti. Kako težavno je n. pr. delo našega kmeta! Pa ko si v zimi malo odpočije, že komaj čaka pomladi, ko bo zopet prijel za plug, in poletja, ko bo v trudu in znoju po lazih in bregih vihtel svojo koso. Rad ima nedelje in praznike; pa če prideta dva skupaj, si že zopet iz srca zaželi delovnega dneva. Delo mu je pol življenja, in sicer ravno ročno, telesno delo, do katerega imajo mnogi tako malo spoštovanja. In za zločinca pravijo, je največja kazen to, če mu odvzamejo sploh vsako delo.

Kadar opravljamo katerokoli delo, smo na neki način podobni samemu Bogu v njegovem delovanju, ker tudi mi z delom proizvedemo nekaj novega, česar prej še ni bilo; stvarilne ali vsaj preoblikovalne božje moči postanemo deležni z delom. Kolika odlika je torej delo za nas! Kako zadobi vsako, tudi še tako prezirano telesno delo ob tej misli novo dostojanstvo! Nekaj, kar je bilo poprej v stanju nebivanja ali vsaj v stanju neurejenosti in nepopolnosti, začne ravno po našem delu bivati ali pa dobi vsaj novo popolnost in urejenost.

Odličnim možem je bilo delo naravnost strast. K udeleževanju jih ni silila beda ali osebna korist. V delu samem so našli najlepših, najplemenitejših užтков. Za večino ljudi je pa seveda trnjeva pot dela edina pot, ki je pelje k zemskemu blagostanju. Delo dviga človeško kulturo. Delo ima pa tudi neprecenljiv нравni vpliv; ko namreč trebi trnje in osat s površja zemlje in seje setev ter nasaja sadovnjake, iztrebi tudi iz duše delavca plevel in osat ter jo bogati s čednostmi. Duša delomrznega človeka svojih sil ne more prav razviti, ker nima trdne volje, brez trdne, močne volje pa ni velikega napredka. Močne pa so delomrzneževе strasti, v brezdeltu se spočenjajo in ob brezdeltu rastejo. Sveti žar dela je kot čistilni ogenj, ki požiga zla nagnenja; iz gostega dima se dviga svetli plamen kreposti. Vsaj iz tega razloga mora torej vsakdo delati, da se mu ob brezdeltu ne razpasejo strasti in se mu ob delu krepí volja ter se večajo kreposti. To pa velja seveda le o resnem delu, telesnem ali duševnem, s katerim človek sebe ali pa bližnjega izpopolnjuje, ali pa si z njim pridobiva zunanjih dobrin, ki so njemu ali bližnjemu v korist. Lahno igračkanje ali zgolj sport ništa resno delo.

In ob času nesreč in udarcev usode nikar ne pozabimo na pomirjevalni vpliv dela! Ono nam vrne dušni mir, in težke, obupne misli, ki so nam obdale dušo, kot obkolijo lajajoči psi upehano žival, se ob napornem delu, zlasti duševnem, mrmrajoč umaknejo; delo nas postavi zopet na varna trdna tla.

Kdor torej neče delati, se upira Bogu in njegovim odlokom in preprečuje svoj življenjski namen; on se oropa nešteto koristi in užitka.

## II.

Spričo otemnelega človeškega razuma in spričo vse preostale pokvarjenosti človeške narave za delo ob vsej svoji vzvišenosti in ob vseh svojih blagoslov donajajočih učinkih pred Kristusovim prihodom kar ni našlo dolžnega spoštovanja in priznanja. Poganski narodi, divji in omikani, so delo povečini prezirali, zlasti še telesno delo. Tisti dve vrsti bitij, ki sta bili in sta še pri nekrščanskih narodih najbolj zaničevani, sta morali tudi vršiti zaničevano delo: žene in sužnji. V poganskem Rimu je bilo okrog 1.000.000 sužnjev, katerim je bilo poverjeno tudi vse domače delo in še celo vzgoja otrok. Pri Asircih in Babiloncih so nosili breme dela zlasti neštetilni vojni ujetniki. Čim višje družabno stališče je kdo imel,

tem bolj se je moral odtegovati delu. Edini Japonci in Kitajci že od nekdanj spustujejo delo.

Sele včlovečeni Bog je zopet vrnil čast delu, in sicer tudi preziranemu telesnemu delu. Le 33 let je živel na zemlji, pa celih 30 je preživel v hiši in delavnici tesarjevi, čigar napornemu, enoličnemu delu se je pridružil že kot deček. On, kateremu je dana vsa oblast v nebesih in na zemlji; On, ki je kralj slave in odsvit Očetovega veličanstva; On, kateremu so na voljo legije angelov in ki hrani ptice ter oblači cvetje na polju: On dela, On dobesedno uživa kruh v potu svojega obraza, On skozi dvoje desetletij opravlja prezirano ročno delo. Lepšega slavospeva delu pač ni mogel nikdo zapeti, kot ga je zapel Kristus. On ni delal prisiljen od drugih, tudi ne iz bede ali potrebe, saj je poklical vesoljstvo v bivanje in je pomnožil kruhe v puščavi. Delal je, ker je delo, telesno in duševno, nekaj tako veličastnega in pomembnega. In delal je, čeravno je videl v bodočnost, da ga bodo lastni rojaki prezirali ravno zavoljo dela in se uprli njegovemu nauku, rekoč: »Odkod ima ta to modrost in te moči? Ali ni to tesarjev sin?«

Cerkev bo v bližnji prihodnosti postavila praznik Kristusa-Delavca. Kako bo s tem praznikom poudarila čast dela! Kako težak očitek bo pa s tem praznikom izrekla zoper vse one, ki obnavljajo z ostalimi poganskimi nazori tudi prezir do dela! Za ves ženski svet bo s tem praznikom prelepo spojen tudi spomin na Marijo Devico, delavsko ženo in mater.

Po svojem dolgoletnem telesnem delu je pa Jezus posvetil še duševno delo, ki ni nič manj, marveč po večini še mnogo bolj utrudljivo, kot je pa telesno delo; zgodaj osiveli lasje in rano obledeli obrazi duševnih delavcev to nedvomno izpričujejo. Tri leta je Jezus širil med rojaki luč vere in nravni preporod. Naporno delo je to bilo, večkrat ga je docela izčrpalo in enkrat ga vidimo tako trudnega, da spi, ko tuli vihar in se Genezareško jezero besno peni ter premetava malo ladjico.

Jezusov zgled je torej kot nova luč zasvetil v temo tedanje dobe, v kateri so se tudi na Judih uveljavljali poganski zaničljivi nazori o delu ter so Judje pričakovali svetnega Mesijo, ki jim bo oskrbel nadvlado nad narodi in brezdelno uživanje.

To novo luč so ponesli potem apostoli med poganski svet, ki ni mislil skoro na nič drugega ko na bogastvo in blesk, veseljačenje in greh. Kako je n. pr. sv. Pavel cenil in ljubil delo, in sicer ne le svojega apostolskega dela, marveč tudi telesno delo! Na vseh svojih glavnih postojankah je šest dni v tednu opravljal ročno delo — tkal je šotore — ter z lastnim zgledom opozarjal novospreobrnjence na vzvišenost in duhovne vrednote dela. V njegovih pismih večkrat naletimo na resne opomine k delu. V 1. pismu do Solunčanov n. pr. piše: »Opominjamo vas pa, bratje, da še bolj napredujete in si prizadevate, držati se svojih opravil in delati s svojimi rokami, kakor smo vam naročili«. In v 2. pismu jih opozarja: »V imenu Gospoda našega Jezusa Kristusa pa vam, bratje, ukazujem, da se ogiblujete vsakega brata, ki živi neredno in ne po izročilu, ki ste ga prejeli od mene. Zakaj sami veste, kako me je treba posnemati; saj nisem živel med vami neredno, tudi nisem pri nikomer kruha jedel zastonj, ampak sem s trudom in naporom noč in dan delal, da bi komu izmed vas ne bil v nadlego. Zakaj tudi ko sem bil pri vas, sem vam to naročal, da kdor noče delati, naj tudi ne je. Kajti slišim, da žive nekateri med vami neredno in nič pravega ne delajo. Takim ukazujem in jih opominjam v Gospodu Jezusu Kristusu, naj mirno delajo in jedo svoj kruh.«

Vsi, kateri so sledili Jezusu v njegovem nauku, so mu sledili tudi v spoštovanju in ljubezni do dela. Od egiptovskih puščavnikov, ki so svojo samoto posvečali z molitvijo in ročnim delom; od vzhodnega in zapadnega redovništva, kjer so tudi sinovi kraljev in grofov živeli po geslu »Moli in delaj!« in so hčere

najvišjih družin vršile ročno delo; od dvorov krščanskih vladarjev, kjer so cesarice in cesaričine in kneginje predle in šivale in vršile druga ženska dela, da so dajale podložnikom lep zgled, jih učile spoštovanja do dela, se ob delu dušno bogatile ter si ustvarjale nove prilike, pomagati ubožcem. že od prvih početkov krščanstva je veljalo načelo: Kdor noče delati in hoče samo uživati sadove drugih, je škodljiv ali vsaj brezkoristen član človeške družbe.

Krščanstvo poudarja zlasti važnost vestnega stanovskega dela. Ko je namreč Bog neskončno modro ustvaril vesoljni svet, je podelil vsaki stvari take lastnosti, da se vse stvari skupaj prelepo skladajo v čudovito lepoto in ubranost. V tem vesoljstvu je pa Bog tudi za vsakega človeka nameril neko določeno opravilo, katero se najbolj sklada z božjim načrtom o vesoljstvu. Za tisto opravilo je Bog dal človeku potrebne zmožnosti in k tistemu opravilu ga kliče po dotičnikovih življenjskih razmerah in okolnostih. Božja previdnost je torej vsakemu človeku določila posebni poklic, njegove dolžnosti naj nam bodo torej svete. Čeprav so z vsakim poklicem združene težave, ga vendar ljubimo, ker tudi glede poklicnega dela velja stavek sv. Pavla, »da moramo po mnogih stiskah priti v božje kraljestvo«.

\* \* \*

Boj in lov sta bila v nekdanjih dobah skoro edini opravili mož. S krvavimi rokami so se vračali s svojih pohodov pod domači krov, kjer so njih žene, matere, sestre in hčere tiho in vztrajno opravljale vse lepša domača dela.

Podobno je še dandanes. Moškim je usoda določila udeleževanje na zunaj, v katerem se križajo in tarejo koristi in zahteve; če pa že ne z okrvavljenimi rokami, se pa vsaj s težkim srcem in obteženo vestjo večkrat vračajo domov. Ve pa, njih žene in matere, sestre in hčere, ste prejele vse lepšo, vse bolj blažilno nalogo. Čuvarice domačih ognjišč ste, vaša ljubeča srca in vaše nežne roke oskrbujejo doma red in ljubezen. Kako lepo, plemenito in vzvišeno je žensko delo, čeravno ne vzbuja pozornosti na zunaj! Ljubite to svoje delo in vestno ga vršite!

*Franjo Neubauer:*

### **Pod žgočim solncem.**

*Vsepovsodi  
sên mirú!  
Od nikoder  
ni glasú.*

*Prepelic le  
sredi žit  
ni uspaval  
žarki svit.*

*Pa še njihov  
klic ni več  
kakor v mladih  
dneh kipeč.*

*Zdaj ljubezni  
čar in slaj  
kliče tihi  
spev nazaj.*

*Ali kam naj  
speje ponj?  
Pesem kliče  
ga zastanj.*

*D a l e č , — n e l e  
p e t p e d í , —  
j e d o s r e č e  
m l a d i h d n i !*

---

**Storite svojo dolžnost, da ne bo treba lista  
ustavljati!**

## Priprava žene za življenjsko pot.

Pred svetiščem.

(Nadaljevanje.)

2.

Oпустitev takih razgovorov med materjo in hčerko se mi zdi velik greh. Zakaj?

Mislimo si kopalca v reki, kjer ga je zgrabil vrtinec. Vse njegovo prizadevanje je brezuspešno — utonil bi gotovo, da se ne približa drzen in junaški rešitelj, ga pograbi za lase in ga srečno reši na breg. Toda tu na bregu ga pusti ležati, mesto da bi izvršil še zadnje, kar je potrebno, da nesrečnika popolnoma vrne življenju — namreč umetno dihanje. Recimo, da opusti umetno dihanje bodisi iz nevednosti, bodisi iz malomarnosti: posledica je za utopljenca ista — vse drzno junaštvo reševalca je brezplodno.

Kaj bi rekli k temu?

In vendar je skoro isto, če roditelji svojo hčerko dobro vzgoje, a v najvažnejšem trenutku jo puste samo, naj si pomaga kakor hoče in zna.

Rekli smo, da mora doraščajoče deklice imeti tudi lastno voljo, da premaga pogubonosne napade današnje nadkulture. Lastna volja pa ne izvira samo iz vernosti in sramežljivosti, marveč vsekakor tudi iz poznavanja in razumevanja stvari, pri kateri hočem uporabiti moč svoje volje. Moč volje pa ne obstoji v tem, da udarjam ob mizo in trdim: »To hočem izvršiti! Hočem za vsako ceno!« Moč volje ne obstoji v trditvi, marveč nastopi šele tedaj, ko svoje delo razmislim in najdem način, po katerem moram delati, da pridem do cilja. Šele pri brezpogojnem zasledovanju cilja po določenem načinu se pokaže prava resnična volja.

Ni dovolj, da trdimo: »Ostati moraš poštena, zaradi Boga, radi staršev, radi sebe! Imeti moraš trdno voljo, pa boš premagala vse težave. Samo vdati se ne smeš, vsaj prvič ne — pa boš ostala poštena in srečna!«

Ni dovolj to, niti ni dovolj, da imam naravnost železno voljo, da premagam izkušnje, ni dovolj vse dotlej, dokler ne vem, kako naj jih premagam.

To so naši — tudi katoliški — poznavalci človeške duše spoznali, odkrili so potrebo, da starši s svojimi otroki govorijo o stvareh, ki se tičejo postanka in razvoja človeka, torej o stvareh, ki se jih sramujejo — po krivici in po nepotrebem!

To potrebo je čutil tudi naš prevzvišeni vladika dr. A. B. Jeglič. Ta potreba ga je vodila, ko je pisal knjige »Mladičem«, »Dekletom« itd. Ta potreba in njegova globoka ljubezen do ljudstva sta mu narekovala besede, ko je pisal prelepo svojo brošuro »Ženinom in nevestam«. In če je v eni prejšnjih številka neka vigrednica vprašala, kje bi dobila še to brošuro, ni to slučaj, ni to želja po nasladi, pač pa je priznanje potrebe pouka, je to izraz volje, da dotično deklica hoče to svoje enkratno zemeljsko življenje živeti pošteno, da ga noče žrtvovati svoji in tuji nevednosti, je izraz prave in najgloblje ženske emancipacije, je izraz najhvaležnejšega spoštovanja do svojega nadpastirja. Ta izraz ene pa mora biti skoro zapoved, da se knjiga na novo izda potrebnim v vodilo.

Pa da ne zaidem predaleč! Ni moj namen danes govoriti o stvareh, ki o njih razpravlja zgoraj imenovana brošura. Otroku namreč ni potreba vedeti tega, da povsem napačno bi bilo, če bi mu kar hitro postregli z vsem, kajti delovalo bi našemu hotenju baš nasprotno!

Dajmo mu le to, kar rabi, rajši malo manj kot malo preveč. In ni to prav nič težkega! Otresimo se najprej predsodka o težavnosti tega problema, pa



nam bo kaj hitro lažje. Problem sam nastopi mnogo prej, kot si to navadno mislimo. Kdor je pazno prečital prejšnje odstavke že nekaj ve o tem.

Ali moreš otroku prikriti, da kokoš jajce znese, piščeta pa izvali? Ne! Sicer pa otrok navadno pravi, da kokoš tudi piščeta »znese«. Ali je v tem izrazu zgolj pomota, nerazumevanje, ali pa je morda že tudi čuvstvo življenjskega momenta, ki daje slutiti, da že otrok podzavestno čuti nekaj o sebi, torej mnogo več kot v resnici ve?

In če je še jajce malo krvavo, kako lepa prilika se ti nudi, da dekletcu vzbudiš usmiljenje do »njegove lepe putke«, ki zanj znese jajčece, četudi jo boli. Otrok po vsem tem navadno ne bo vprašal, kako se to zgodi, zadoščovalo mu bo dejstvo, ožarjeno s čuvstvom ljubezni do živali. Kaj kmalu mu še lahko razodeneš, če tudi ne vprašana, kako se iz jajca izvali piščec. Še ti bo kmalu tvoja hčerka pritekla povedat, kako je sosedov petelin »okavsal mojo putko« in kako »sem ga nagnala s kamnom!« Z mirnim izrazom in z besedami »ti petelinček ti, drugič ga kar pusti, ne bo ji naredil nič hudega,« jo potolažiš in zadeva je za vselej končana. Zelo je uničeno. Nikar pa ne reci, »da ima petelin putko rad«, ker ta beseda lahko postane nevarna, če jo prenesemo na človeka.

Pri oplemenjevanju živo rodečih živali pa naj otrok ne bo zraven, ker se pri tem ne more učiti usmiljenja, ker za to tedaj ni prilike. Opazovanje bi v njem budilo le radovednost in pohoto.

Priložnosten razgovor o vetru, ki raznaša cvetni prah, o čebelicah, ki nam koristijo na dva načina, o lepih pisanih metuljčkih, ki istotako oplojujejo rastline, nudijo mnogo gradiva za spoznavanje nastanka in razvoja rastlinskega življenja. Da otrok nič nima od tega? O, pač! Nauči se pravilno gledati v svet, spoznavati Vsemogočnega, ki je naravi podaril zmožnost ustvarjanja, nauči se ločiti bistveno od nebistvenega in dobi podlago za ono, kar bo moral vedeti morda šele čez 10 let. Baš zato, ker se ne mudi, lahko, mati, govoriš s svojo hčerko mirno, neprisiljeno, ljubeznivo in tako, pred svetiščem daješ prve nauke o le od daleč slutenem svetišču . . .

Otrok raste, raste tudi duševno, gleda, opazuje in spoznava. Stvari, ki jih je zvedel od svoje matere, mu pomagajo, da gleda pravilno tudi kadar je sam, odloča se za dobro, zametuje zlo. So to njegovi skriti boji, ki pa v njih — če ima dobro podlago — zmaguje nad zlom in se tako vzgaja sam tudi v spolnih zadevah.

In zato ne morem biti pristaš onih, ki hočejo kar na dolgo in široko ter na debelo obesiti na veliki zvon vse, kar se tiče spolnosti. Zato poudarjam: podlago mora dati mati, da dobi njen otrok pravilen vpogled v svet, da se mu s tem daje prilika za uveljavljanje lastne volje, volje duha. Več pa ni potrebno vse dotlej, da nastopi menštruacija.

V šolski dobi, pred nastopom mesečnega perila, nikakor ni potrebno mnogo govoriti o spolnih zadevah. Še pri dečkih ne, pri deklicah tem manj, ker pri teh spolni gon spi še trdneje kot pri onih. Pač se zgodi, da tuintam prinesejo deklice kakšna vprašanja o stvareh, ki so jih na poti iz šole obravnave med seboj. So to včasih stvari, ki le bežno ob danih prilikah, n. pr. ob porodih v bližnjem sorodstvu, vznemirjajo mlada bitja, ki pa se kaj hitro zopet umire. In tudi vprašanje odkod to dete ni tako velevažno, da bi morala mati odpreti vse predale svoje vednosti in jih dati ljubljeni hčerki v njeno last. Ne samo, da to ni potrebno, povsem napačno bi bilo, ker bi ne doseglo pravega namena, saj otrok nima še potrebne resnosti za vse to.

Kaj pa naj dekletce osmih ali devetih let začne z vsem tem, kar bi mu o rojstvu malega človeka vedeli povedati. Vsa naša vednost bi ga nikakor ne umirila, marveč le razdražila.

Toda na otrokova vprašanja »odkod, zakaj, kako« moramo vendar nekaj odgovoriti? Gotovo! In sicer z vso mirnostjo in ljubeznivostjo, ki je je naš otrok deležen vselej, kadar se pogovarja s svojimi roditelji. Tudi se ni treba materi prav nič bati tega trenutka, ni ji treba strahoma pričakovati, kdaj se ji bo njena hčerka približala s takim vprašanjem. Baš nasprotno! Veseliti se mora otrokove prostodušnosti in odkritosti, ki sta znak nepokvarjenosti. Otrokovemu vprašanju naj pa sledi kratek razgovor o Stvarniku, ki daje rast in življenje vsemu, kar je nekoč ustvaril sam. Povedati je treba nekaj o veliki in lepi ljubezni materi, ki mora mnogo mnogo trpeti in prestati, preden doraste njen otrok.

Po takem razgovoru, ki se ga pa seveda ne moreš priučiti, marveč le občutiti, bo otrokova pozornost odvrnjena od telesnosti na duhovitost. S tem je do nadaljnjega stvari zadoščeno in otrok je pomirjen, kajti njegova vprašanja »odkod, zakaj, kako« ne izhajajo tako zelo iz globlje znatiželjnosti kot iz neke občutene in meglene zaslutene lastne telesnosti.

Če dekletu ni po kakšnem nesrečnem slučaju prišlo v roke pokvarjenim ljudem, tedaj nimajo roditelji več nobenih težav vse do tlej, da se pojavi menštruacija. O njej je prav lepo pisal dr. M. Justin v 10. številki VI. letnika »Vigredi«. Ker uprava našega mesečnika gotovo prav rada ustreže vsem, ki bi na novo hoteli dobiti ta letnik (1928), da se iz tako odličnega vira pouče o menštruaciji, ni, da bi to stvar kakorkoli ponavljal. Povedati hočem le, da ta pojav, ki se imenuje tudi perijoda (ker se perijodično, t. j. po enakih presledkih ponavlja) ni sam na sebi prav nič bolezenskega. Je le nekakšna značilnica nove dobe deklinacijskega življenja. Važno je, da mati ve vsaj to, da more svojo hčerko poučiti vsaj toliko, da bo vedela:

1. da mesečno perilo ni nič hudega, da je to povsem naraven, pri zdravih ženah splošen pojav;
2. da se bo to ponavljalo mesec za mesecem dolga leta;
3. naj v času menštruacije varuje svoje zdravje;
4. naj se ogiblje ljudi, ki bi se s tem hoteli zabavati in
5. naj njej (materi) pove, če bo imela ob tem času kake težave.

Za telesno zdravje doraščajočega dekleta je posebne važnosti, da mati čuva, da se ob času menštruacije ne bi kopala. Znani so mi slučajji, da so se dekleta o tem času kopala v mrzli tekoči vodi in to iz same bahaške objestnosti, češ: »Jaz si pa upam in mi nič ni!« Ni čuda, če so pri tem za vedno napravila svoje zdravje, kar jim je pozneje zlasti v zakonu povzročalo neizmerno gorja in razdorov...

Važni sta izmed navedenih še zadnji dve točki, ki dasta dekletu možnost, da se v vseh svojih težavah, telesnih in duševnih, obrača k svoji materi, ki edina ima srce, da more govoriti in učiti kakor treba.

Tako lepo pravi dr. L. M. Meyer: »Če kdaj, je naša ženska mladina v tej dobi potrebna dobre, zveste matere, čuječe in čuteče prijateljice, ki s svojim ljubeznivim nasvetom vodi in pomirja. Zato je tem večje zlo, da mnogi roditelji utihnejo in odnovejo baš v dobi, ko so njihove hčerke potrebne najglobljega vodstva, ki lahko odločilno vpliva na vso nadaljnjo življenjsko srečo.«

Za začetek perijode skoro ni potrebno, da bi mati še kaj več govorila s svojo hčerjo. Sama pa vendar mora vedeti še marsikaj.

Z novim pojavom je nastopila nova doba, nubertetna ali dozorevajoča doba, ki je za deklico čas pripravljanja na sveti klic materinstva.

Vedeti moramo, da je najboljši, rekel bi edino vzgojno sredstvo zaupanje, s katerim se doraščajoče dekletu obrača k svoji materi. Seveda si mora

mati to zaupanje pridobiti z globokim in pomirjevalnim razumevanjem mnogih teženj, ki so se na novo pokazale v pubertetni dobi. Ta doba zahteva mnogo vzgojstvenega razumevanja, takta ljubezni, potrpežljivosti in prizanesljivosti.

Le s tem pridobi mati zase zaupanje, ki se v nasprotnem slučaju odvrne od nje in si poišče za vodstvo drugo osebo, prijateljico, ki bolje ume prenašati in razvozljati skrivnosti prebujajočega se življenja. Z zaupanjem pridobiš tudi odločilen vpliv na voljo, s katero bo tvoja hčerka premagovala in premagala vse preizkušnje, dokler je Gospod ne pozove, da vstopi v svetišče k daritvi.

(Dalje prihodnjič.)

Franjo Neubauer:

## Obhajilo.

*Tam ob plodni njivi,  
polni težkih žit,  
šel Gospod je živi,  
v belem kruhu skrit.  
Z njive prihitele  
so ženjice bele,  
Njega počastit.  
Deklica je mala,  
kakor angel zala  
dvignila pobožno, uneto  
nežnih rokič par.  
Na obrazčku smehljajočem,  
kakor lilija cvetočem  
rajski je sijal ji žar.  
Dvignil v blagoslov Boga sem:  
sam se nasmehljaj je Bog  
kot tačas, ko blagoslavljal  
glave malih je otrok.  
Božja usta šepetala  
tudi so sedaj:  
»Pridi ti nedolžnost mala,  
tvoj je sreče raj!«*

Anica Mežnaričeva:

## Pota in cilji.

To je vsakega človeka pot: počasi, komaj to opazimo, stopamo iz lepo zavarovane, solnčnega vrta svojih detinskih let. Kos za kosom se ruši zid, ki nas je varoval in zastavimo korak k veselemu potovanju tja v daljavo, ki nas kliče. Jasno nebo žari in solnce blagoslavlja našo pot. Morebiti hušne tudi kak oblak mimo ter opozarja na bodoče viharje... Pa: mlade smo in močne ter se ne bojimo viharja. Oni, ki so nam doslej bili varuhi in voditelji, odstopijo od naše strani. In končno hodimo same svojo pot, samostojno in zato tudi na svojo odgovornost.

Ce bomo v življenju našle srečo, tega ne vemo; to je odvisno od mnogih pogojev, do katerih ne sega naša moč. Nekaj pa je popolnoma odvisno od nas samih: sreča naše duše. Ne vemo, če si bomo pridobile bogastva, saj ni vsakemu dano in tudi ni mnogo na tem. Nekaj pa si lahko pridobimo vse: bogastvo pred Bogom.

In prav me same se moramo za to pobrigati! Bogastvo, udobnost, čast in veljavo nam lahko preskrbe drugi; toda delo na nas samih moramo vršiti le same. Vzgojitelji, učitelji, prijatelji nam stojijo z dobrim svetom ob strani; odločilno delo pa preostane nam. Vsaka vzgoja je končno samovzgoja.

In prav in dobro je, da je tako. Vsa naša čast in moralni ponos temelji na tem dejstvu. Saj pa je tudi velika ta misel, da je v naših rokah: ali hočemo postati vladarice, ali sužnje. »Mnogi stanujejo v palačah, a so hlapci; mnogi pa hodijo v beraški obleki, a so kralji v kraljestvu duš, ker se znajo obvladati,« je nedavno rekel poznavalec duš.

Toda, ali smo že kdaj razmišljale o tem, kaj se pravi, biti odgovorna sama zase? Ali nas je kdaj zajela velika in resna misel, da bo morala vsaka od nas dati odgovor

o žetvi svojega življenja, o svojih zmagah in padcih, o svojih sadovih in neuspehih, vsaka sama zase? Obračun pred seboj, pred soljudmi, pred Bogom! Resnoba tega vprašanja pa naj nam ne vzame solnčne veselosti naše mladosti! Toda predrami naj nas iz brezskrbnosti, ki je pravica otrok, a ne več odraslega človeka, čigar oko išče najvišjih ciljev življenja.

Čas rasti in zorenja je poln velikih nalog, ki segajo daleč v življenje. Mladost je čas načrtov, ki jih izvršujemo v poznejšem življenju.

Nemški pesnik Jean Paul pripoveduje o starcu, ki je premišljeval svoje življenje v novoletni noči. Na prevalu časa je stal pri oknu in je zrl preko speče, s snegom odete planjave k tihemu zvezdnatemu nebu. Obup mu je rval dušo. Vedel je, da mu življenje poteka, a je polno zmot in prevar. Kakor strahovi so vstajali pred njim dnevi mladosti; v mislih jim je sledil nazaj do tistega dne, ko ga je oče postavil na pot v življenje, sam pa se je obrnil stran od prave poti in je hodil po poti zmot in greha. Zdaj je na koncu: moči izrabljene, telo uničeno, duša prazna — to je njegova žetev življenja, dolgega življenja, a kesanje prepozno. V obupu dviga roke proti nebu: »Vrni mi mojo mladost! Oče, postavi me še enkrat na življenjsko pot, da pravo izberem!«

Ali ni strašno, ako človekov večer obtožuje njegovo jutro?

Angleški filozof Ruskin je nekoč pisal mlademu dekletu: »Ma'o stvari se mi zdi tako čudnih kot je ta, da stari in izkušeni ljudje nikoli mladini ne povedo, kako dragocena je mladost... Vedi vsaj ti, da sem ti jaz povedal, da tvoja življenjska sreča, njen delež in obseg na zemlji in v nebesih zavisi od tega, kako porabljaš svojo mladost! Tvoji dnevi naj ne bodo žalostni, saj je prva dolžnost mladih ljudi, da so veseli in drugim v veselje; toda praznični dnevi naj bodo!«

Praznične so ure za mornarja, ko se pripravlja na pot po širokem morju. Praznične so ure za vojaka, ko se odpravlja v boj na življenje in smrt. — Praznični so naši dnevi ob pohodu v življenje...

Na prevalu pomladi na poletje stopimo na pobočje gore Nebo, kjer se poslavlja veliki voditelj Izraela od svojega ljudstva!

S pretresujočo resnobo umirajočega očeta, čigar pogled se vtaplja v večnost, zbere vso svojo ljubezen in skrb v eno veliko besedo, ki kot kladivo udarja na srca: »Nebo in zemljo kličem za pričó, da sem v tvojo roko položil življenje in smrt, blagoslov in prokletstvo. Izvoli torej življenje!«

Prava izvolitev pa pomeni življenjsko delo...

Mira:

## Pri oknu.

*Slonim pri oknu. Blede mesečine  
sladak je soj razlit. — O tiha, blaga noč!  
ko se igraš z valovi srebrnine,  
občutim živo tvojo čarno moč.  
Glej, tvoje so vse zvezdice na nebu...  
in tvoj je mir, ko v sanje se preliva — —  
za to dobroto hvala ti, o noč!*

Snežniška:

## Pravljica, ki je resnična.

Večerna zarja zlati zibajoče klasje na daljnem, nepreglednem polju. Njeni zadnji žarki poljubljajo vrhove planin. Tam na potu, ki pelje do sreče pa stoji človek — mlad, s pogledom v daljo. Oko mu je temno, ustne rožnate v prsih nemirno srce polno cornjenja. Sreča mu je blizu...

Pa pride po potu tiha, resna žena — trpljenje. Lahen je njen korak, kakor bi hodila po vrtni gredi, posuti z utrganim cvetjem.

Nežno mu da roko in ga pelje iz široke ceste na ozko pot.

Nehote gre z njo.

Daleč, daleč sta že od ceste, po kateri hodijo srečni.

Tam pod gozdom, kjer sameva na lesu Križani, mu poda zlat kelih.

»To je kelih Gospodov. Vsem trpečim moč in tolažba na potu k sreči!« — — —

On pije.

Grenka pijača iz grenkega keliha.



Zena trpljenja ga prekriža na čelo, usta in srce in mu veli, naj odide na samotno pot, polno ostrega kamenja, bodečega trnja. Do ga, težka in grenka je pot, a na koncu poti ga čaka sreča.

On gre.

Trpljenje mu iztisne iz oči solze; noge so trudne in pokrite z ranami — ustne polne bridkosti. A vendar ne omaga pod trpljenjem, ki mu ga je naložila tiha, resna žena. Iz keliha Gospodovega zajema moč, tolažbo.

Njegova dolga, dolga in težka življenjska pot je pri kraju. Na cilju je in sreča mu dahne na čelo poljub nesmrtnosti.

Trpljenje mu je kazalo pravo pot.

Franjo Neubauer:

## Golobica.

*Bela golobica  
osa je trepetala,  
reva je zavetja  
varnega iskala.*

*Že zagnal se jastreb  
kruti je za njo!  
Žrtev ti uboga,  
kdo te reši, kdó?*

*Glej: odprto okno  
majhne je kapele:  
notri so peroti  
plašne priletele...*

*Golobica — duša  
ali mi drhtiš?  
Jastreba — sovraga  
vedno se bojiš?*

*Glej: kapela mala,  
v njej devic Devica!  
Tam je varno zate,  
duša — golobica!*

A. L.:

## Kadar dom kliče . . .

Povest iz naših dni.

(Nadaljevanje.)

Popravi in prižgal je vivček ter odšel. Le ne na to misliti! Pa so se mu zopet in zopet vsiljevale te misli ter so ga vpraševale: Ali nisi bil pretrd, napram njemu? . . .

In mati! Koder je hodila, povsod je videla svojega izgubljenega sina. Kje je? Ali je še živ? Ali je že mrtev, med prvimi vojnimi žrtvami?

Materino srce že davno ni več mislilo na njegov prestopek. Njena ljubezen ga je že davno zbrisala. »O, Jaka, ubogi moj sin, kje si?«

Ponoči, v mnogih nočeh brez spanja, ji srce ni dalo miru: »Peregrin, zakaj mu nisva odpustila! Saj je vendar najino meso in kri!« je skušala potrkati na očetovo srce.

In res je ni trdo zavrnil kot navadno, le tiho ji je odgovoril: »Lahko-miselnost lahko odpustim, nepoštenja pa nikoli. Ne jokaj! Saj imaš še tri dobre otroke!«

In je jokala tiho in neslišno vase . . .

\* \* \*

Korenova Lenica je bila s starši v Ljubljani. Nande je pisal, da se bo ta dan peljal skoz in naj ga počakajo na kolodvoru. Samo deset minut! Polne sreče, ki jo je mogoče še užiti doma med svojimi. — O, kako zelo zelo je dom klical! — Polne pa tudi bridkega slovesa, polne ljubezni, polne zvestobe. Polne iskrenih in prisrčnih besed, ki so vsem ostale živ in trajen spomin, tajne

niti, ki so vezale srce s srcem. Saj se Korenovi nikoli niso raznežili, a ta, zadnji pot, ni bilo prav nič preveč; saj je bilo morda zadnjič. Zadnjič . . .

Ko je vlak že potegnil, je Lenica podala Nandetu skozi okno v vagon šopek cvetja z doma. Za Brinjem in po Mokah ga je spotoma nabrala; največ je bilo resja, rožnato cvetočega resja.

»Hvala ti, sestra! Zadnji pozdrav z doma!« je zaklical in ganotje se je čutilo iz njegove besede; vlak se je zganil in dolgo, dolgo je Nande mahal z robcem, dokler je še videl koga izmed domačih. Lenica je ostala sama; oče in mati sta v gneči odšla, skoro odnesli so ju. V roki je držala še en šopek cvetja z domačih travnikov. Gotovo bo še srečala koga znanega, da mu ga odda . . .

Vsa raztresena in prevzeta od slovesa se je skušala preriti skozi množice, ki so stale na peronu, da bi prišla do staršev. Dolg vlak, z vojaki natrpan, je zavozil na postajo, da Lenica, — seveda tudi mnogo drugih, — ni mogla do izhoda. Petje, ukanje in harmonika . . . Bučno pozdravljanje z znanci, stiskanje rok v pozdrav, vmes pa — mnogo prisiljenega humorja.

Dame Rdečega križa in raznih dobrodelnih organizacij so stopale vzdolž vlaka in podajale v vozove hladila, okrepčila in cigarete. Častniki so pač tudi izstopili, da pretegnejo od dolge vožnje otrple ude, moštvo pa je ostalo v vozovih. Iz mnogih voz se je slišalo ubrano petje; že v vojaških središčih so pripravili pevske zборе, ki naj bi skrbeli na večjih postajah za petje, kajti navdušenje prvih dni je pojemalo, ker je bil klic rodne grude močnejši kot pa jekleni: moroš.

Najčesče je bilo slišati ono znano narodno:

»Oj zdaj gremo, oj zdaj gremo,  
nazaj še pridemo!«

In marsikdo je pristavil na tihem neodoljivi izraz tihe slutnje, oni resnični stih te pesmi:

»Nazaj nas več ne bo . . .«

In koliko solz, koliko gorja je kanilo iznova v srca odhajajočih in ostalih . . .

»Einsteigen! Abfahrt!« so kričali podčastniki in vlak se je zganil, se stresel in z nekim težavnim zaletom pričel pot s človeškim materijalom — v smrt.

Vsakih deset minut so se odigrali ti prizori. Kaj bo Lenica kar ostala na kolodvoru? Neštetokrat se je že pognala, da prodre do izhoda skozi vrvež, a vedno brezuspešno. Kakor ogromne železne pošasti so prihajali vlaki, se za hip ustavili, da vzamejo vase človeškega materijala — še in še. Utrojena se je naslonila na ograjo in prevzeta gledala vse to. Kakor kapljica v morju se je zdela sama sebi, sama samcata kapljica brez vsakršnega koristnega vpliva za splošnost.

Kakor razsvetljenje je prišlo nad njo: tudi ona bi pač morala posvetiti svoje mlade moči skupnemu blagru . . . Toda kako? Še danes bo vprašala starše, kako bi se mogla udejestvovati. Dela, mnogo in najrazličnejšega dela si je zaželela; saj v delu je pozaba za vse . . . Tudi zanjo? Za globoko srčno rano, ki, ker nikomur znana, tembolj krvavi, tembolj boli? — —

Ali res ne bo njena uboga, prevarana ljubezen, ki jo je nekdo tako kruto pomandral v prah, ali res ne bo umrla? Včasih, v tihih urah domačega miru je mislila Lenica, da se je to že zgodilo: tiho in mirno je ležala v rakvi in hotela je še položiti nanjo pokrov, da jo odneso pogrebci. Pa je vztrepetala in iznova odprla oči ter jo pogledala s tistim bolešno-otožnim pogledom, ki se je ono zimsko noč skozi okno zazrl vanjo . . .

Lenica je pozabila na vse, kar se je godilo okoli nje. S stisnjenimi ustnicami je zrla v praznino. Tisoči in tisoči odhajajo, najboljši, nenadomestljivi, najplemenitejši, najbolj vroče ljubljeni! Kje, ah kje je oni, ki ga je zimski vihar ono noč odnesel, brezdomovinca, v daljavo, brezkraino, neznano, kot zadnji list z drevesa?

Nikakega glasu ni prejela od njega; njeno ponosno deklitstvo ni dopustilo, da bi vprašala po njem, tudi Jerice, svoje najboljše prijateljice, ne.

Pozabljen, izgubljen, propal!

In vendar in kljub temu . . .

Nehote so se ji sklenile roke; njena duša je bila kot vosek mehka ta hip.

»Moj Bog . . . če še živi — ta čas je čas vstajenja! Ti poznaš tisoč potov, po vseh zna hoditi tvoja volja. En o pot naj najde, o Bog! Ne k meni — k tebi, Gospod!«

\* \* \*

V gosto zasedenem oddelku je sedel vojak, tih in mrk, vase zatopljen; vso dolgo vožnjo ni z nikomer spregovoril.

Seveda, spočetka je marsikdo molče sedel in z vsem srcem prisluškoval ljubečim besedam svojcev ob slovesu; pa je bilo najhujše premagano in že so se vzpenjale tihe brvi od duše do duše in ustvarjale temelj onega tovarištva, ki je imelo vzdržati preko vseh bridkosti in težav, nesreč in bolečin, katerih je bila vojna tako bogata, prav tja do smrti. Zaupnost si je kmalu osvojila srca in bilo je, kakor da se ustvarja nova družina.

Toda oni v kotu pri oknu se ni čutil poklicanega k družini. Tiho je sedel v svojem kotu in je na vsa vprašanja le odkimal z glavo. Prizanesljivo so potem tovariši molčali, češ, slovo mu je bilo tako težko. Pa so se spomnili, da ni bil prišel nihče z njim na kolodvor, da se ni od nikogar poslavljaj, sam je stal, zapuščen, na peronu in čakal na vlak.

Pa ga pustimo, so rekli. Bog ve, kaj ga teži! Nevidnih križev in težav je vedno več v človeškem življenju, kot pa vidnih. In so jemali iz nahrbtnikov malico, ki so jim jo pripravile doma ljubeče roke. Oni v kotu ni imel ničesar; pa so mu ponudili od svojega, a je vse odklonil. — Tiho je sedel v kotu, samotar, in prisluškoval enakomernemu petju koles; vedno enako so pela. V težkem tričetrtinskem taktu, kakor da udarjajo kladiva v ješi na nakovalo: Kaj s teboj? Kaj s teboj? Kaj s teboj? — Na ovinku je padel naglas na drugi udarec: Pokora! Pokora! Pokora! — — —

Tiho je odtrgal pogled iz praznine in se zazrl po sebi navzdol. Častno obleko borcev za domovino nosi; on izvržek! Ne razcefrane hlače in oguljen suknič, zadnji spomin proslule elegance propadlega inteligenta. Preprosta uniforma vojaka-prostaka, a častna za vsakogar, ki jo častno nosi. A on?

Pri pregledni komisiji je predsednik osuplo pogledal izza očal, ko je pregledal njegove papirje: »Ėnoletni prostovoljec ste bili pri 17. regimentu? Lahko bi se prezrle te nečastne opombe, če obljubite . . .«

»Prosim pokorno, da smem služiti kot prostak« je brž vpadel vojak v nastalo pavzo.

Še bolj osuplo ga je pogledal predsednik, ko je slišal to željo in je skomignil z rameni. — — —

Kolesa pa so pela dalje : pokori — in šum izstopajoče pare na stroju je vsakič pristavil: se! Pokôri se! Pokôri se!

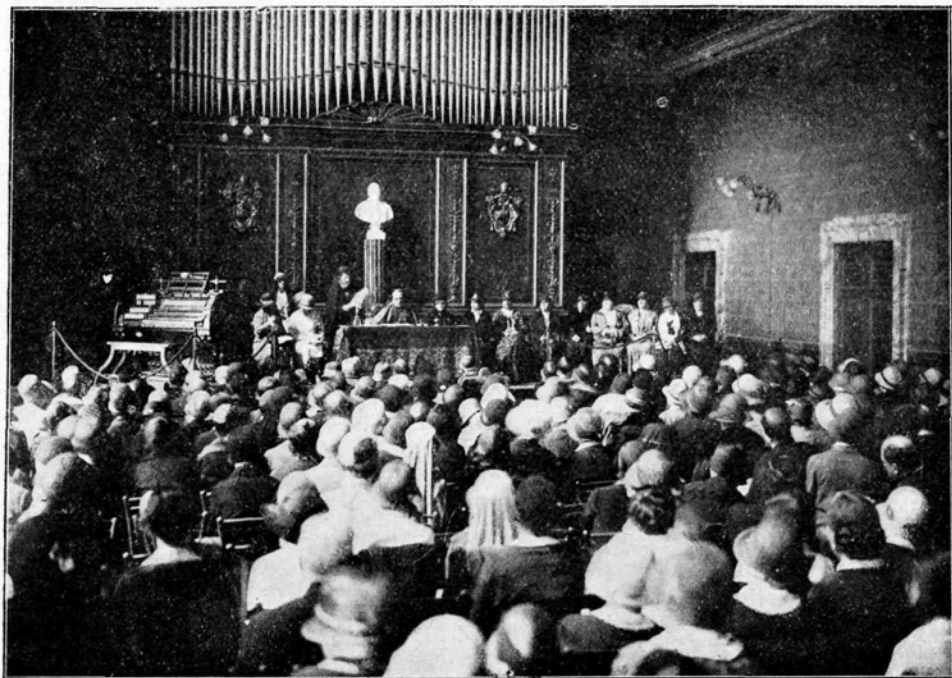
Samotar je razmišljaj te besede. Ali je tu pokora sploh še mogoča? Izgubljena mladost, zapravljen ljubezen svojcev, poteptana ljubezen nedolžnega dekleta . . . Vnanjo sramoto je oče pokrival z denarjem, a sramota na duši? — Ni pokore! Ni pokore! so pela kolesa.

(Dalje prihodnjič.)

## Kongres mednarodne unije katoliških ženskih zvez.

Kakor se shajajo naša društva vsako leto k svojemu občnemu zboru, da poročajo članstvu o delu v preteklosti in načrtih za prihodnost, tako se shajajo zveze teh društev k večjim zborom ali kongresom, kjer tudi predložijo svoje delo včlanjenim zvezam in z njimi skupno napravijo načrte za prihodnje delo. Zveza ali unija vseh katoliških ženskih zvez, ki je znana pod imenom »Internacionalna unija katoliških ženskih lig (zvez)«, je imela svoj osmi kongres od 17. do 28. maja t. l. v Rimu. Slovenska krščanska ženska zveza je poslala tja svojo zastopnico.

Ker je internacionalna unija katoliških ženskih lig pri nas še malo znana, je dobro, če pogledamo nekoliko njeno zgodovino. Ustanovljena je bila 10. aprila 1910.



Otvoritev kongresa dne 17. maja v Rimu.

Desetero držav se je tedaj odzvalo vabilu, ki je izšlo iz Francije. Pod predsedstvom Francozinje so se takrat vršili razgovori o smotru in vsebini skupnega ženskega dela. Pravila, ki jih je medtem potrdil sv. oče, je sprejel izredni veliki zbor v Londonu leta 1912. Lepo započeto delo je vojna skoro uničila. Tedanja predsednica kontesa Wodzicka v Krakóvu, je vzdrževala odnose med včlanjenimi organizacijami in sv. stolico. Vsem včlanjenim zvezam je živo polagala na srce, naj njih članice z ljubeznijo celijo rane, ki jih je sekala vojska, in naj z vsemi močmi delajo za mir in sporazum med narodi. Koliko skritega dela krščanske ljubezni so izvršile, se ni nikoli zvedelo, res pa je, da se je vprav s tem delom šele prav pokazal ženski vpliv v javnosti.

Na kongresu v Rimu 1922 je bilo zastopanih 40 organizacij iz 20 držav.

L. 1925. je bil zopet kongres v Rimu, tu je bilo zastopanih 50 organizacij iz 25 držav. Delegatinje so na njem osnovale večje število sekcij in komisij za študij ženskih vprašanj. Sklenile so tudi ustanovitev mladinske sekcije, ki je nastala leto pozneje 1926 v Luksemburgu.

L. 1928. je bil zbor delegatinj 14. do 29. aprila v Haagu, kjer se je teoretično razpravljalo o isti temi, kakor letos praktično v Rimu. Letošnje razprave so se vršile na podlagi dveletnega študija vprašalnih pol, ki so zbrale velikansko množino materijala v včlanjenih zvezah.



Letošnji kongres je imel tri dele: 1. zborovanje ženske mladine 17. do 23. maja; 2. zborovanje ženske unije 20. do 25. maja; 3. zborovanje Družbe za varstvo deklet 25. do 28. maja.

Na kongresu so bile zastopane nastopne države: Ameriške združene države (U. S. A.), Anglija, Argentina, Avstrija, Belgija, Brazilija, Češkoslovaška, Čile, Danska, Francija, Holandska, Italija, Jugoslavija, Kanada, Kitajska, Luksemburg, Mehika, Nemčija, Norveška, Ogrska, Poljska, Portugalska, Skotska, Španska, Švedska, Svica, Urugvaj, Venezuela.

Glavne razprave mladinskega zbora so se vršile okoli »Življenje in čuvstvovanje s Cerkvijo«. Poleg vprašanj liturgične vzgoje, razprav o primatu duha, o molitvi s Cerkvijo i. dr., so bila tudi praktična vprašanja: o moralnih zahtevah Cerkve v osebem življenju, o modi, o pripravi dekleta na življenje v družini, o sodelu ženske mladine v katoliški akciji i. t. d.

Razgovori so bili silno živahni. Vse delegatkinje so pokazale, da jim je res delo resno. Mladinsko gibanje sedanje dobe itak posebno poudarja čuvstvovanje in življenje



Služba božja v cerkvi sv. Cecilije.

s Cerkvijo. Treba pa je mladino vpeljati v to, kar se da s pravilnim umevanjem liturgije. To pa popelje mladino v tiste prve krščanske čase, ko so si bili vsi kristjani bratje in sestre. Na ta način potem mladina lahko pravilno pojmuje smisel katoliškega bratstva. Zelo važno je, da se mladina zaveda svoje odlike kot član Cerkve, kot katoličan in katoličanka. Je to najvišje plemstvo: božje detinstvo. In zato se mladina varuje vsega, kar bi jo moglo oropati tega plemstva. Važno orožje pri tem pa je mladini, zlasti ženski mladini: ponos, katoliški ponos. Krasna je bila obravnava priprava na življenje v družini. Dekliške organizacije, zlasti nemške, belgijske, francoske in avstrijske so podale čudovito množino dela, res organiziranega dela za pripravo dekleta na zakon. Predavanja s strani mater, zdravnikov, duhovnikov v okviru organizacije, tečaji za neveste, vzgojni, higienski, gimnastični, potovalni tečaji, vse to pripravlja dekleta na življenje v družini.

Koliko lepih načrtov se je skovalo za delo pri nas doma ob teh lepih razpravah!

Zelo dovršeno je bila podana zahteva za sodelovanje v K. A., saj je dekle in žena nujno k temu poklicana. Ne zato, ker zove Cerkev, ampak iz lastnega nagiba iz ustvarjajoče sile svojega dela, iz premoči velike ljubezni, ki je je dekle in žensko srce tako polno.

Glavni tema razprav na ženskem kongresu je bil »Dvig morale v družini«. Razpravljal se je z vseh mogočih vidikov na podlagi skupnega dela vseh včlanjenih ženskih zvez, ki so skoro dve leti vršile opazovanja in študij v svojem delokrogu, kakor: z

moralnega, verskega, intelektualnega, ekonomičnega, s socialnega, gospodarskega vidika i. dr. Komisije, ki so se tvorile na zadnjem kongresu in prevzele to delo, so na letošnjem zboru o tem poročale. Po vsakem takem poročilu, ki je bil takorekoč produkt skupnega dela vseh včlanjenih zvez, so zastopnice le-teh s poročilom o svojem dveletnem delu v tej smeri dokazale, da se dá in kako se dá v tem oziru delati v posamezni organizaciji. Iz teh poročil se je pokazal čudovit pogum, čudovita, prav ženska iznajdljivost in občudovanja vredna prožnost posameznih zvez. Od prvotne zgolj teoretične razprave o dvigu morale v družini v vsaki včlanjeni ženski zvezi, pa preko študija in razmišljanja o pomoči, ki naj bi je bili deležni mnogoteri, do resnične in praktične pomoči, ki so jo delile ženske zveze v zelo številnih slučajih, smo imele priliko videti in slišati, kako naj vsako žensko društvo dela na resničnem dvigu morale v družini.

Vse vemo, da je moda eden, če ne glavnih vzrokov eden, da morala v družini propada. Zelo temeljita razprava o tem (»Vigred« bo prinesla daljše odlomke) je privedla do sklepa: Modo je na vsak način treba popraviti, napraviti jo dostojno. S svojimi resolucijami o tem je prišel kongres v popolno soglasje z zahtevami Cerkve in škofijskimi določbami.

Vse delegatkinje so izjavile, da bodo po svojih najboljših močeh delale v svojih organizacijah in v zasebnem življenju, da odpravijo to rak-rano sramoto in skrutitve ženske časti.

Zelo mnogo in temeljitega razpravljanja je dala tudi na zadnjem kongresu izražena zahteva: Pomoč za dvig morale mora iziti iz krogov inteligentov, kakor je izšla odtod tudi rušitev morale. Ta trditev prvi hip človeka irlapira, a zato ni nič manj resnična. O tem se lahko prepričamo, če zasledujemo vsako slabo navado ljudstva nazaj do njenega izvora; prav gotovo zasledimo njen začetek v mestu, med boljšimi krogi (n. pr. popustljivost pri vzgoji, modna norost, omejevanje rojstev i. t. d.). Treba je pridobiti izobraženih delavk in delavcev, ki bodo umeli zajeziti slab vpliv mesta na podeželsko prebivalstvo s tem, da pozitivno delajo.

Važna zahteva za žensstvo je izšla tudi iz posebnega referata, naj bi ženske organizacije stavile svoje moči tudi državi in oblasti na razpolago, zlasti pri izdelavi zakonov, ki se tičejo žene in moralnega dviga družine.

Prihodnja zahteva kongresa je bila: Gospodarski dvig bodi obenem tudi dvig morale v družini.

In kaj naj žena pri tem? K vzornemu gospodarstvu spada tudi vzorno gospodinjstvo. Ženska organizacija pa mora skrbeti, da usposobi ženo za vzorno gospodinjjo, a drugače ni imela prilike za to. To je najmanj, kar more žena zahtevati od svoje organizacije.

Iz obilice važnih momentov sem jih podala le par. Resolucij ne kaže objavljati, saj jih bo treba izvršiti in potem bodo — dela govorila.

Tretji del kongresa »Družba za varstvo deklet«, pa je zboroval pod parolo: Vse in vsakdo naj služi temu, da se obvaruje ženska mladina moralne propasti. Cerkev, država, družba, družina, posamezniki in organizacije naj pri tem sodelujejo. Celo vrsto dejstev so nam pokazale poročevalke, kako ti činitelji delajo v tem oziru. Cerkev, ki mladino že od vsega početka varuje in iz verskih ter moralnih vidikov ščiti; država, ki s svojimi tozadevnimi zakoni prav posebno varuje mladino, družba, ki bi morama prav v tem oziru delati pozitivno, pa zaradi zrušenih socialnih vezi tolikrat stori prav nasprotno; družina, ki bo z moralnim dvigom družinskega življenja tudi v tem oziru mnogo več storila kot doslej; posamezniki s skrbjo, delom in zgledom in tisto veliko odgovornostjo, ki bi jo morali imeti do sočloveka; organizacije pa z vsem svojim vplivom na zunaj in znotraj.

Temeljiti referati, ki so s svojo prepričevalnostjo vse udeleženke do dna zajeli, bodo tudi nam v pomoč, ko pričnemo z delom za varstvo ženske mladine.

Kongresu je dajalo večno mesto Rim svoje mogočno ozadje. V vsakdanjem programu so bili tudi obiski cerkva, katakomb, raznih umetnin in znamenitosti starega in novega Rima. Saj te umetnine srečujejo takorekoč kamor stopiš. O teh bi se dalo pač mnogo pisati. Največje počesčenje kongresistinjam je bilo telefonsko poročilo iz Vatikana, da sv. oče želi sprejeti vse kongresistkinje. Zaradi velikega števila se je moglo to zgoditi v treh skupinah. Delegatkinje ženskih zvez smo bile sprejete v soboto, 24. maja. V treh velikanskih dvoranh smo se postavile v skupine (po državah). Sv. oče je stopal od skupine do skupine in z vsako na kratko spregovoril ter podelil posebni blagoslov. (Glej 1. stran!) Po tem posebnem sprejemu smo se še zbrale v prestolni dvorani, kjer je imel skoro pol ure trajajoč govor o pomenu vsestranskega dela kat. ženstva in o svojem veselju, da prav to žensstvo tako dobro razume to potrebo in vrši svojo nalogo na tako odličen način. Še enkrat je potem blagoslovil vse kot sodelavke in pomočnice Cerkve.

V spomin je dal vsakteri svetinjo s sv. Malo Terezijo in svojo sliko.

S prelepimi vtisi s kongresa, veličastnim vtisi večnega Rima smo se razšle v sestrski ljubezni, da izvršimo naročeno delo.

# Od srca do srca

## Odgovori na pisma.

(Pomenki z gospo Selmo.)

**Marjetica.** Veseli me, da soglašas z mojim odgovorom. Tudi Tvoje delo odobravam. Le to mi ni všeč, da tratiš noč, kadar pišeš pisma; pa zdaj bo dan tako dolg in boš ob nedeljskih popoldnevih lahko pisala. Samo večkrat moraš pisati! Pozdrav!

**Skrita-nepoznana.** Do solz me je ganila tvoja velikodušnost. Tvoj duhovni dar za moj god me je nepopisno razveselil. Bog Ti bogato poplačaj vse molitve zame! Prav nič pa ne poveš, kako je s Tvojim zdravjem. Le kmalu mi še to sporoči! Prav srčen pozdrav!

**Nesrečna zapuščena N. M.** Hvala za voščila. Zakaj tako kratko?

**Dolores.** Iz Tvojega namigavanja in Tvojih tožba ne morem nič točnega razbrati; zato prosim, da mi točno píšeš, kako in kaj! Ne vem, zakaj hočeš biti nezaupljiva? Upam, da imaš zdaj oba odgovora. Vzemi si malo več časa, pa mi piši vsaj razumljivo! Zakaj si bila v bolnici? Pozdrav!

**Bela sestra.** Hvala Ti za voščila! Prav, da si imela o praznikih toliko veselja! — Ne vem, če je v kolesarjenju pravilna gimnastika zate. Ne gre samo za miganje, ampak mnogo več. Pa o tem in takem bo tudi »Vigred« še pisala, kakor slišim. — Vsaj zdaj v prelepi pomladi si privošči vsak dan lep sprehod, da se popolnoma ne zasediš! Pozdrav Tebi in Tvojim sestram!

**Ranjena duša.** Prav, da si tudi tretjič prišla in povsem iz lastnega nagiba. Težko je kaj reči, ko ničesar ne poveš. Križ, bridkost, nesreča so tako obsežni pojmi, da si lahko mislim vse ali nič. Pa zato tu ne gre. Saj mi tudi ni treba vedeti, ko pa vseeno sočuvstvujem s Teboj. O tem si lahko prepričana. — Ni nujno potrebno, da kdo hodi k sv. spovedi vedno k istemu spovedniku, četudi je ta duhovni voditelj. Priporočajo celo, da enkrat v letu, zlasti ob času duhovnih vaj, je kar prav, če gremo drugam. V Tvojem slučaju se mi zdi potrebno. — Stvar, ki Te je precej razburila, pa kar mirno pusti, pozabi in vse bo prav! In pa glavo pokonci in srce trdno v roke! Potem pa piši, kako gre! Pozdrave!

**Moč značaja.** Pridejano ime, prosim, vselej napiši k podpisu, da mi ni treba iskati. Ugotoviti moram, da še tudi danes ničesar ne vem o Tvoji nesreči, ker mi nočeš prav nič povedati. Zato Ti tudi ne morem prav nič svetovati in ne pomagati. Pišeš pa mi seveda vedno lahko, kadar hočeš. Skušala bom razbrati Tvojo bol in Ti prav zares hočem biti prijateljica. Le zopet kmalu piši!

**Rastoči grm.** Kadar pride prava ljubezen, nič ne vpraša hočeš-nočeš; tu je, da ne veš, ne kako, ne kdaj. To si zapomni in ne išči ljubezni, ker se ne da najti, ampak pride sama. Tebi in sestri pozdrav!

**Beatka.** Seveda Ti rada dam prostora med nami. Kaj misliš, da smo me same mestne gospodične? O, še dolgo ne. Iz vseh poklicev in stanov smo in rade se imamo ter druga drugi pomagamo. To pa je glavno. Vse, kar si pisala, me je zelo zanimalo in Te prav dobro razumem. Seveda, če si vedno bolj sama, potem se v družbi ne počutiš dobro. Pa se boš navadila, ko bo treba. Zato prav nič ni treba, da si žalostna! Le vesela in korajžna bodi, ko si v tako lepem kraju doma! In pa večkrat se oglašaj!

**M. P.** Vprašanje, ki si mi ga stavila, se je že obravnavalo v vseh ženskih društvih, na zborih in v nalašč zato sestavljenih komisijah in je toliko učinkovalo, da je država izdala nekatere tozadevne zakone in odredbe. V kolikor stvar še ni popolnoma rešena, bodo ženske organizacije tudi nadalje čuječe gledale na razvoj. — Stvar bomo pozneje tudi v našem listu razpravljale v obširnejših člankih. Da bi le Tebi povedala svoje mnenje, kaj mislim o stvari, bi ne moglo širši javnosti prav nič koristiti, kajti mnenje je še bore malo, če ni tudi krepkega dela za uveljavljenje. In to še pride. Mislim pa, da si si tudi sama ustvarila čisto pravilno mnenje o tem. — Oprosti, da Ti ne odgovorim v pismu, ker tega nikoli ne storim! Veselilo me bo, če se še kaj oglasiš!

**Ciklama.** Stara in vedno nova zadeva. — Ljubezen se ne da prisiliti. Dobro pa je, da se je ohladila še pravočasno. — Zeliš tolažilne besede. Poslušaj! Najbolje je, da se temeljito pripraviš na popolno samostojnost v življenju. Četudi je materinski poklic za ženo najprirodnejši, vendar jih je mnogo, ki do tega ne bodo prišle. Čakanje na to je pa tako bridko. Bolje je, da se v življenju osamosvojiš in brez vnanjih skrbi potem polagoma izprevidiš, če morebiti pa vendar Bog ni tudi zate pripravil delokrog v družini. Kakršnokoli ponujanje, bodisi v besedi ali v časopisju pa je skrajno sramotno za dekle. Sto- in stoletja je trajalo, da se je ženstvo osvobodilo iz suženjstva; moderne žene pa si same iznova nadevlejo pečat suženjstva, ko se po časopisih ponujajo, kakor katerokoli tržno blago. — Na sebi in v sebi skušaj do dovršenosti razviti vse one lastnosti, ki so potrebne ženi, materi, zadnjo odločitev pa prepusti Bogu! Vse pa, kar si dobrega nabereš v času rasti, Ti bo dobro služilo v kateremkoli poklicu. Iz teh mojih besed razvidiš, da me ni volja postati kakršnakoli posredovalka, ker je to povsem izven ženske časti. — Oglasi se še kaj!



**Aspidistra.** Veliko število pisem in pa obilna snov v »Vigredi« je vzrok, da ne pridejo vsa pisma vsak mesec na vrsto. — Navadno ima tudi Marijina družba poseben odsek, ki posebno skrbi za dobrotelost; to je karitativni odsek. Ta si vzame za nalogo, da skrbi za reveže bolnike v telesnem in duševnem oziru. Koliko lepega slišimo v tem oziru iz kongregacij drugih krajev, le pri nas smo še precej zaspani. Imamo sicer Vincencijeve in Elizabetne konference, a ne povsod in vse premalo. Skušaj zanimati svoje sovrstnice v tem oziru! Saj ni treba posebnega društva za to; srce in ljubezen do bližnjega, ki smo jo dolžni vsi vršiti, nas mora k temu nagibati. Poskusi in še piši!

**Nemirna.** Prosim, frankiraj drugič pravilno svoje pismo! Če bi morala za vsako jaz plačati 2,5 Din, moram kar naš kotichek zapreti. Torej, prosim! Prav je, da si prišla k nam in da boš ostala v našem koticčku! »Vigred« si pa le sama naroči, je vse drugače, če je prav Tvoja, kakor pa izposojena. Še letos se lahko naročiš, ker so še vse izšle številke na razpolago. — Glede obnašanja Ti svetujem tako-le: čim bolj naravno se obnašaj, tem bolje je. S tem pa ne mislim predomače, razposojeno. Tudi za Tvoja mlada leta, ko zoriš v dekle, je treba že neke resnosti, ki se pa ne da predpisati. Tvoja vest

Ti jo bo v vsakem času narekovala. Le ravnaj se po tem! Prav nobena stvar, o katerih pišeš, ni neumestnost in je le dokaz, da pravilno misliš, ko skrbiš, da bi bilo vse prav in dobro. Stvar, za katero ne veš, Ti ne more biti v greh; kajti za greh je treba: vedeti, da je greh, in Tvoja prosta volja. Upam, da me razumeš. — Le večkrat se oglašaj, ko praviš, da nimaš nikogar, ki bi mu mogla zaupati! Pozdrav.

**Zalujoča.** Tudi za Tebe veljajo besede, ki sem jih napisala v začetku Aspidistri. — Tvoje zadevo sva že zadnjič prav do dobra obravnali, a Ti še vedno ne verjameš. Vprašala si tudi že neki drug list, kjer so Ti pa prav tako odgovorili, kakor jaz. Najbolje je, da zahtevaš del svoje dote in s tistim potem razpolagaš in deliš pomoč, kakor praviš, znani bolni in potrebni osebi. Sicer pa z domačim premoženjem ne moreš razpolagati, ker ni Tvoje in Ti po vsej pravici lahko reko, da kradeš. — Vidim pa, da si zelo strahopetna. Zakaj ne bi povedala domačim, kako je? Potem Tebe ne zadene nobena krivda več, če nočejo pomagati. Krivda je le v tem, ko molčiš, ko bi morala govoriti. — Poravnaj tudi takoj imenovano vsoto! Sama imaš denar v hranilnici, tu si pa milo rečeno: izposojaš. Ne vem, če je samo ta krivda, če ni tudi kaj drugega? Sporoči tudi to!

## Rožni dom

F. G.:

»Gospa«.

V trgovini z železino sem že večkrat videla pri blagajni blede, slabotno dekle. (Ker tjakaj večkrat zahajam, vse starejše uslužbenke dobro poznam). Pa če je to dekle blede, moj Bog, kakšno pa naj tudi bo! Od jutra do večera, dan za dnevom sedi med samim hladnim železjem in nikdar ne uživa solnca. Pa zakaj bi se tudi brigala zanjo? Toliko bledikavih deklet je po naših mestih, v tem in onem poklicu, da se ob eni posamezni res ne izplača čuditi...

Dokler nekega dne nisem slišala, da jo je nameščeneц poklical za gospo. Od tlej nimam več miru in venomer moram misliti nanjo:

Mož ima majhno mesečno plačo; najbrž mnogo premajhno, da bi z njo plačal slabo podstrešno stanovanje potem pa še preživel ženo in — da, morda tudi družinico. Pa morata vsako jutro oba po za-

služku, mož in žena. Mamica — odslej kar zatrdno mislim, da je mlada gospa tudi mamica — še objame in poljubi dečico in zabiča pestunji, kako naj varuje. Pa pestunja je prav za prav še otrok, ki ne zna ne kuhati in ne pomagati pri gospodinjstvu. Pa dohodki so pičlo odmerjeni in gospa ne bi mogla plačevati odrasle, zmožne služkinje. Saj mora tako vsak mesec preštrevati in modrovati, da se prerije: za trgovca, za mesarja, peka in za mlekarico; pa služkinji; pa stanovanje in obrok za pohištvo (ko sta se vzela, tako nista imela prihranjenega več kot za obleko in ženitnino); pa še na obleko je treba misliti venomer, da gospa ne zaostaja preveč za samskimi tovarišicami, kate-  
se tolikokrat nove. Zato je dopoldanska in popoldanska južina pičila in je kosilo prav preprosto, kakršno pač zna pripraviti pestunja. — Zvečer pa, ko tovarišice in tovariši odidejo na sprehod, tedaj mora gospa domov: po celodnevem postu mo-



ra skuhati nekoliko tečnejšo večerjo; potem pa jo še čaka pranje ali pa likanje in šivanje in krpanje. Mali ljubljenci so bili še na sprehodu, ko je mamica prišla domov. Komaj jih je malo poljubkala in pestovala, da se oddolži za celodnevno odsotnost, pa je morala spet za delom. In angelčki že davno brezskrbno počivajo, ko mamica še vedno bdi in dela.

Morda v resnici ni tako hudo. Ampak meni se venomer kar vsiljujejo take misli, odkar vem, da je ona bleda blagajničarka poročena. Kadar odslej opazujem otroke, katere varuje štirinajstleten otrok, premišlujem, če morda ne sedi mamica v nekem temnem kotu ob blagajnici. V opoldanskem vrvežu motrim obraze in se ob vseh bledečih, upadlih sprašujem, če tudi oni ne utegnejo na sonce, ampak morajo v temnih, vlažnih stanovanjih delati in skrbeti za družino.

In bi takele »gospe« rada pokazala onim našim dekletom, katere ne marajo za kmeta, ampak hočejo v mesto, da bi bile gosposke in bi toliko ne trpele.

## Gospodinjstvo.

### Vrt.

**Lončne cvetlice (Nadaljevanje.)** Fijolo (fajgelj) prištevamo v vrsto najbolj znanih in priljubljenih cvetlic. Je skromna rastlina, ne potrebuje kdove kako skrbne nege, pa nas vendar že zgodaj spomladi razveseljuje s svojim očarljivo vonjivim cvetjem.

Fijola je prav za prav vrtna cvetlica, a jo zaradi izrednega cvetja gojimo kot lončnico. Vzgajamo jo iz semena. Setev se izvrši v maju na planem. Ko se rastline okrepe, jih v juliju presadimo na vrtu v dobro rahlo zemljo, v jeseni pa posamez v lonce. Dokler dopušča vreme, jih pustimo zunaj, nakar jih spravimo v hladno zračno sobo. Pozimi moramo previdno zalivati.

V januarju pričnemo rastline siliti k rasti, zato jih postavimo na toplejše mesto k solčnemu oknu, kjer se naglo razvijejo v cvetje. — Ako odcvetele rastline močno prirežemo in presadimo v dobro pregnojeno prst, bodo prav kmalu v drugič cvetele.

Oleander je zelo čislana okrasna rastlina. Lepo in bogato cvetje, ki je pa brez vonja, razvijejo zlasti rdečecvetoči oleandri.

Negovanje oleandra ni težavno. Zahteva pač veliko solca in v času rasti obilo tople (postane) vode. Večkrat mu zalijmo z gnojnico. Pozimi postavimo oleandre v hladen prostor.

Večkrat napadejo oleandre kaparji. Kapar ima vrhno stran telesa pokrito z luskino. Razplode se silno naglo in sicer najraje na spodnji strani listov. Ako jih ne zatremo, rastlina v nekaj mesecih shira. — Kaparje opazimo kot bele ali temnejše grbaste pike na vejah in listih, iz katerih srkajo rastlinski sok. Priklopijo se tako čvrsto, da jih moremo odstraniti samo z nohtom ali s kakim drugim primernim predmetom. Najučinkovitejše sredstvo za uničevanje kaparjev je tobakova raztopina. Tobakovo raztopino pripravimo iz tobakovega izvlečka (ekstrakta) ali iz navadnega tobaka. Na 1 liter vode vzamemo 1 dkg izvlečka, ali pa zrežemo konce tobakove klobase, ki se naj v pol litra tople vode namaka 10 do 12 ur. Raztopina ne sme biti prehuda, pa tudi ne preslaba. S tako raztopino uspešno zatiramo tudi druge listne uši, ki često napadajo nekatere lončne cvetlice.

Oleandre množujemo s potaknjenci. Zdravemu oleandru odreži nekaj mladik, ki naj bodo krog 10 cm dolge. V primerno velik kozarec vlij za tri prste visoko postane vode in deni vanjo mladike. Posodo postavi nato na svetel, a ne preveč solnčen prostor. Vode ni treba nikoli spremeniti, pač pa od časa do časa nove doliti. Čez 4 do 6 tednov se pokažejo na mladikah že koreninice. Nato pripravi v lončke nekoliko rahle prsti, deni nanjo mladiko oleandra (ravnaty ji treba previdno, da se koreninice ne poškodujejo), napolni lonček s prstjo in malo potlači. Za nekaj dni postavi lončke na senčen prostor, nato pa na sonce.

## Vprašanja in odgovori.

**A. S. iz Lj.:** »Vigred« št. 5, stran 118, piše, da pri hortenzijah lahko sami na umetni način dosežemo barvo cvetov, kakršno želimo. Prosim, da bi »Vigred« v eni prihodnjih številko na navodilo prinesla.

»Polončka« piše: Ker večkrat slišim pri tožbe, da primule ne uspevajo, naj mi bo dovoljeno, da »Vigrednicam« povem, kako gojim primule. Primula je sobna cvetlica. Na vrtu ne uspeva. Čez poletje postavimo primule na okno, kjer je malo solca, a nič prepiha. V oktobru postavim rastline na solčna okna, pa mi o Božiču že cveto in cveto do majnika. Nato jih zopet postavim v bolj senčen prostor. Presadim in razmnožim jih v avgustu ali septembru na ta način, da močnejše grmiče prerežem z nožem.

»orošica« nam piše: V letošnji april. »Vigredi« piše M. L. iz Št. Ilja o vlaganju jajc za poznejšo rabo. To navodilo se mi pa iz več vzrokov ne zdi priporočljivo. Če namreč jajc, vložnih v apno, ne morem rabiti za fina močnata jedila, mi pač ni mnogo pomagano, izkusila sem tudi sama, da se pri jemanju iz apna mnogo jajc stre. — Mnogo boljše sredstvo je Garantol, čigar uporaba je zelo enostavna in je na vsakem zavojčku Garantola

opisana. Iz jajc, vloženih v Garantol, se da narediti tudi sneg in so porabna za najfinejša močnata jedila. Vložim jih vedno že meseca aprila.

## Kuhinja.

**Fižol v stročju.** Obreži stroke na konceh ter niti ob strani kolikor mogoče poberi in skuhaj fižol v slani vodi. Kuhanega odcedi in deni v skledo. V kozici razbeli kisle ali sladke smetane ali presnega masla in vlij na fižol. Povrhu potresi še z ocvrtimi kruhovimi drobtinami. — Ako skuhaš in deneš fižol v skledo tako, da ostanejo stroki celi, ga pripraviš kot špargeljne.

**Grah z rižem.** V kozico deni malo masti, ko se razbeli, stresi vanjo 1 liter zelenega graha, osoli in duši pokritiga četrta ure. Nato prideni  $\frac{1}{4}$  l opranega riža in pusti, da se grah in riž dobro zmečca. Je zelo okusna in zdrava jed. — Ako jo pripraviš kot juho, prideni drobno zrezanega peteršilja in drobnjaka in eno raztepeno jajce.

**Zabeljen grah.**  $1\frac{1}{2}$  l zelenega izluščenega graha kuhaj v slani vodi. Ko je kuhan, ga odcedi, deni v skledo in zabeli z zavretim presnim maslom in ocvrtimi drobtinami. — Z vodo, v kateri se je kupal grah, pa zalij prežgane 2 žlic moke ter pusti, da prevre. Preden daš tako grahovo juho na mizo, prideni drobno zrezanega zelenega peteršilja, drobnjaka in 1 raztepeno jajce.

**Kruhove rezine.** V  $\frac{1}{4}$  l mlačnega mleka naj vzhaja 2 dkg kvasu. Nato prideni  $\frac{1}{4}$  kg fine moke, 7 dkg presnega masla, 10 dkg sladkorja, malo soli, 3 jajca in stepaj testo, da bo lepo gladko in rahlo. Ko vzhaja, ga zopet stepi in ponovi to trikrat, nakar ga deni v pomazano pekačo in pusti, da vzhaja. Peci ga eno uro. Ohlajenega zreži na rezine, zloži

jih na krožnik in polij z zavretim, a ohlajenim vinom, ki si mu dodala sladkorja in koseček cimeta ali kake podobne dišave.

»orošica« pošilja tudi te-le recepte, malo pozno sicer za letos, pa jih bomo shranile za drugo leto.

**Pomarančna salata.** Olupi par pomaranč in jih zreži na listke, oziroma koleščke. Deni v lepo stekleno skledico eno vrsto teh koleščkov, potresi jih s sladkorjem, nanje vrsto piškotov, zopet oranž, piškotov itd., na vrhu naj so oranže, potresi s sladkorjem in polij s sokom, ki se je natekel pri rezanju oranž. Postavi za par ur ali čez noč na hladno in daj s spenjeno sladko smetano na mizo.

**Marmelada iz pomaranč.** 12 lepih oranž se prav dobro omije. Nato se jim olupi rumena kožica in se zreže na rezance. Oranžam se olupi še druga lupina, kolikor le mogoče dobro. Potem se zrežejo na koleščke. Pečke od polovice oranž se skuhaajo posebej v majhnem lončku ta voda se precedi k zrezanim oranžam. Pridene se na 12 lepih oranž 2 do 3 olupljeni na koleščke zrezani limoni, pičla 2 l vode in zrezano rumeno lupinico od vseh oranž. To se kuha 1 uro, nato se postavi za 24 ur na hladno. Nato se zopet zavre, pridene  $1\frac{1}{2}$  kg sladkorja ter se kuha še  $1\frac{1}{2}$  do 2 uri. Zdaj se napolnijo segreti kozarci, ki se zavežejo s pergamentnim papirjem. Ta marmelada se da h kavi ali čaju s šarkeljnomo na mizo.

**Kolač (ali sadne rezine).** 15 dkg presnega masla, ali margarine, 10 dkg sladkorja, 28 do 35 dkg moke, 1 jajce,  $\frac{1}{2}$  zavoja pecivnega praška. Iz tega se naredi testo, ki se razvalja, dene na pomazano pločevino, se zarobi z odrezki testa. Na testo se potrosi mešanica  $\frac{1}{4}$  kg črnice in  $\frac{1}{4}$  kg ribizlja. Povrhu se potrosi še sladkorja, cimeta in zribanega lecta. Nato se speče.

## Iz uredništva in uprave

**Jadranka.** »Pomladne misli«. Vidi se, da pridno citate. Vendar je črtica preveč razblinjena. Morda se obrusite, da boste znala glavne misli kratko in jasno poudariti. Posamezni stavki se seve tupatam lepo glase, v celoti pa ni še dobro.

**Julija.** Ne silite se, da bi mnogo in na dolgo pisala. Najprej si zagotovite življenjski poklic! Škoda, da niste ostala na rodni grudi! Uvažujte tudi to, kar je zgoraj povedano. Glede spisov velja: boljše manj, pa tisto dobro. Želimo Vam, da bi prišla v redne in srečne razmere življenja.

T. T. Ni brez vsebine, oblikovano je prešibko izraženo, da bi nas genilo in duševno slovnopričalo. Za lastni dnevnik dobro.

J. P. Oblika še ni. Ne teče, ne poje. Posamezni lepi izrazi ne zadoščajo v pesmih.

**Rosaja.** Kar je porabnega, bo prinesla »Vigred« ob svojem času. Pomislite, da je prostor odmerjen.

F. Oblika deloma novodobna, in vendar ni več nova, preveč spominja na nekatere pesmi naših sedanjih pesnikov, zlasti T. Seliškarja. Treba bo najti lastno obliko.

Izhaja vsak mesec. — Naročnina znaša 25 Din, z mesečno prilogo 50 Din, če se naroči 20 izvodov (brez priloge) pod enim naslovom, le 20 Din; za inozemstvo 32 Din, s prilogo 64 Din. — Izdaja Konzorciji Vigredi (Vida Mašič) v Ljubljani, Ljudski dom. — Uredništvo in upravništvo je v Ljudskem domu.

# MIROSLAVA LEITGEB

**LJUBLJANA**

**JURČIČEV TRG ŠTEV. 3**

Ročno in strojno vezenje

Predtiskane, začete in  
izgotovljene vezenine

**P O S E B N O S T :**

Zastori in perilo po najnovejših, okusno sestavljenih vzorcih

Vse potrebščine za  
predtiskanje v izberi

Izdelovanje šablon — Naročnicam »Vigredi« 5% popust

## **JUGOSLOVANSKA TISKARNA V LJUBLJANI**

Najbolje urejena:  
tiskarna  
knjigoveznica  
klišarna  
kamen-, offsettisk  
bakrotisk

Prvovrstna izvršitev  
Zmerne cene

**NAJMODERNEJŠA  
GRAFIKA  
JUGOSLAVIJE**

Zavarujte svoje življenje,  
poslopje, premičnine pri

**VZAJEMNI ZA-  
VAROVALNICI**

**V LJUBLJANI,**  
Dunajska cesta 17



Podružnice:

**Zagreb,** Pejačevićev trg br. 15  
**Sarajevo,** Vrbanja ulica br. 4  
**Celje,** Breg šte. 33 - - -



## *Plavanje - pravi ženski šport.*

Malokaterе telesne vaje pripomorejo ženi do izpopolnitve njene lepote tako kot plavanje. Dobre plavalke imajo vedno lep stas in ako so previdne tudi zelo lepo polt. Paziti morajo na to, da jim voda in prehudo solnce ne pokvari kože. — Pravilna uporaba obeh krem Elida idealno osigura vsaki ženi lepo in nežno kožo.

Pred kopeljo na prostem in zvečer preden se gre k počitku se uporablja nočna krema Elida. Ona povrne koži masčobo, ki ji je bila odvzeta. Po kopelji in vsak čas podnevi, ob solncu in ostrem vetru se poslužujte dnevne kreme Elida. Ta sčiti kožo ter ji da toliko opevano alabastru podobno barvo.

# KREME ELIDA